ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 27ης Ιουνίου 1991 *

Στην υπόθεση Τ-120/89,

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG, εταιρία γερμανικού δικαίου, εδρεύουσα στο Salzgitter (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας), εκπροσωπούμενη από τον Sedemund, δικηγόρο Κολωνίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Aloyse May, 31, Grand-Rue,

ενάγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τον Rolf Wägenbaur, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τον Eberhard Grabitz, καθηγητή στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Guido Berardis, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως βάσει των άρθρων 34 και 40 της Συνθήκης ΕΚΑΧ,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. Cruz Vilaça, Πρόεδρο, R. Schintgen, D. A. O. Edward, R. García-Valdecasas και K. Lenaerts, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Biancarelli
γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 19ης Σεπτεμβρίου 1990,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού ο γενικός εισαγγελέας κατέθεσε τις προτάσεις του γραπτώς στις 30 Ιανουαρίου 1991,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της αγωγής

1 Δυνάμει της γενικής αποφάσεως 234/84/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 1984 (ΕΕ L 29, σ. 1· στο εξής: γενική απόφαση 234/84), για παράταση του συστήματος επιτήρησης και ποσοστώσεων παραγωγής για ορισμένα προϊόντα των επιχειρήσεων της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα και για τα έτη 1984 και 1985, η Επιτροπή καθόριζε ανά τρίμηνο και ανά επιχείρηση τις ποσοστώσεις παραγωγής και το μέρος των ποσοστώσεων αυτών που μπορούν να παραδοθούν στην κοινή αγορά (στο εξής: ποσοστώσεις παραδόσεως), βάσει των παραγωγών και ποσοτήτων αναφοράς που θεσπίστηκαν με την εν λόγω απόφαση και με εφαρμογή επί των παραγωγών και ποσοτήτων αναφοράς ορισμένων ποσοστών μειώσεως που καθορίζονται ανά τρίμηνο.

2 Το άρθρο 14 της γενικής αποφάσεως 234/84 ορίζει:

« Εάν, λόγω της έκτασης του ποσοστού μείωσης μιας κατηγορίας προϊόντων που έχει καθοριστεί για ένα τρίμηνο, το σύστημα των ποσοστώσεων δημιουργεί εξαιρετικές δυσκολίες σε κάποια επιχείρηση, η οποία κατά τη διάρκεια των δώδεκα μηνών που προηγούνται του εν λόγω τριμήνου:

— δεν έχει λάβει ενισχύσεις εγκεκριμένες από την Επιτροπή για την κάλυψη απωλειών εκμεταλλεύσεως,

— δεν έχει υποστεί κυρώσεις όσον αφορά τους κανόνες τιμών ή έχει εξοφλήσει οφειλόμενα πρόστιμα,

η Επιτροπή προβαίνει, για το σχετικό τρίμηνο, σε κατάλληλη προσαρμογή των ποσοστώσεων ή/και των τμημάτων των ποσοστώσεων που μπορούν να διατεθούν στην κοινή αγορά για την ή τις σχετικές κατηγορίες προϊόντων (...) »

3 Κατανοώντας τις δυσχέρειες που αντιμετώπιζε η ενάγουσα, γερμανική επιχείρηση σιδηρουργίας, λόγω της δυσμενούς σχέσεως μεταξύ της οικείας ποσοστώσεως παραδόσεως και ποσοστώσεως παραγωγής (γνωστή ως σχέση I: P), και κατόπιν αιτήσεως της επιχειρήσεως, η Επιτροπή αναπροσάρμοσε την ποσόστωση παραδόσεως για το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 1984, βάσει του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84. Με απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985, η Επιτροπή αρνήθηκε όμως να προσαρμόσει τις ποσοστώσεις της ενάγουσας για τα δύο πρώτα τρίμηνα του έτους 1985, με την αιτιολογία ότι οι αρχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας είχαν χορηγήσει στην επιχείρηση κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1984 ενισχύσεις για διαρθρωτικές βελτιώσεις ενόψει ειδικών αποσβέσεων, που είχε εγκρίνει η Επιτροπή. Κατά την Επιτροπή, οι εν λόγω ενισχύσεις για διαρθρωτικές βελτιώσεις έπρεπε να χαρακτηριστούν ως ενισχύσεις για την κάλυψη ζημιών εκμεταλλεύσεως οι οποίες, δυνάμει του εν λόγω άρθρου 14, δεν επιτρέπουν την προσαρμογή των ποσοστώσεων βάσει της διατάξεως αυτής. Εξάλλου, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, δεδομένου ότι τα αποτελέσματα χρήσεως της ενάγουσας ήταν γενικώς θετικά μετά το τέταρτο τρίμηνο του 1984, δεν υπήρχαν πλέον « εξαιρετικές δυσκολίες » κατά την έννοια του άρθρου 14.

4 Με απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, 103/85, Stahlwerke Peine-Salzgitter AG κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 4145), το Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 11ης Ιουνίου 1985 περί αρνήσεως προσαρμογής, βάσει του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84, των ποσοστώσεων της παραδόσεως της ενάγουσας για τα προϊόντα της κατηγορίας III και για το πρώτο τρίμηνο του 1985.

5 Το Δικαστήριο διαπίστωσε πρώτον ότι η ενάγουσα Stahlwerke Peine-Salzgitter παράγει ιδίως εξελασμένους χάλυβες της κατηγορίας III, που αντιπροσώπευαν τότε το 16 % της συνολικής παραγωγής της, και ότι για αυτή την κατηγορία προϊόντων η σχέση I:P ήταν, τότε, ιδιαιτέρως δυσμενής στην περίπτωση της ενάγουσας.

6 Στη συνέχεια το Δικαστήριο έκρινε ότι, για να καθορίσει αν υπάρχουν εξαιρετικές δυσκολίες, η Επιτροπή δεν μπορεί να λάβει υπόψη τη συνολική κατάσταση της επιχειρήσεως αλλά μόνο την κατάσταση που επικρατεί στις κατηγορίες προϊόντων για τα οποία ισχύουν υψηλά ποσοστά μειώσεως και ότι, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε να στηρίξει την άρνηση προσαρμογής των ποσοστώσεων βάσει του άρθρου 14 στο γεγονός ότι η επιχείρηση ως σύνολο παρουσιάζει κέρδη. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι οι επίδικες ενισχύσεις, που είχαν χορηγηθεί στην ενάγουσα βάσει ιδιαιτέρως αποτελεσματικού προγράμματος αναδιαρθρώσεως και οι οποίες μπορούσαν να επιστραφούν σε περίπτωση που η επιχείρηση αναθεωρούσε την απόφασή της να κλείσει ή να περιορίσει την ικανότητα ορισμένων εγκαταστάσεών της, δεν μπορούσαν να θεωρη-

θούν ως ενισχύσεις προοριζόμενες να καλύψουν ζημίες εκμεταλλεύσεως κατά την έννοια του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84.

7 Ανεξάρτητα από την εξέλιξη της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, η Επιτροπή, γνωρίζοντας τις εξαιρετικές οικονομικές δυσχέρειες που αντιμετώπιζαν η ενάγουσα καθώς και άλλες επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, εξέφρασε επανειλημμένα την πρόθεσή της να επανεξετάσει το ζήτημα της σχέσεως I:P, πριν παρατείνει για νέα διετία το σύστημα των ποσοστώσεων. Μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή ζήτησε από το Συμβούλιο να δώσει τη σύμφωνη γνώμη του σχετικά με τις μελετώμενες νέες διατάξεις. Το Συμβούλιο όμως δεν έδωσε σύμφωνη γνώμη για την προσαρμογή της σχέσεως I:P.

8 Υπό τις συνθήκες αυτές η Επιτροπή εξέδωσε στις 27 Νοεμβρίου 1985 τη γενική απόφαση 3485/85/ΕΚΑΧ, για παράταση της ισχύος του συστήματος επιτήρησης και ποσοστώσεων παραγωγής για ορισμένα προϊόντα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα για τα έτη 1986 και 1987 (ΕΕ L 340, σ. 5· στο εξής: γενική απόφαση 3485/85). Η απόφαση αυτή δεν προέβλεπε την προσαρμογή της σχέσεως I:P που η ίδια η Επιτροπή είχε προτείνει στο Συμβούλιο. Το άρθρο 5 της αποφάσεως αυτής προβλέπει ότι η Επιτροπή καθορίζει ανά τρίμηνο για κάθε επιχείρηση τις ποσοστώσεις παραγωγής και τις ποσοστώσεις παραδόσεως βάσει των παραγωγών και ποσοτήτων αναφοράς που προβλέπει η απόφαση και κατόπιν εφαρμογής επί των εν λόγω παραγωγών και ποσοτήτων αναφοράς ορισμένων ποσοστών μειώσεως που καθορίζονται ανά τρίμηνο.

9 Κατ' εφαρμογή της διατάξεως αυτής η Επιτροπή απηύθυνε στην ενάγουσα, στις 30 Δεκεμβρίου 1985 και στις 21 Μαρτίου 1986, ατομικές αποφάσεις με τις οποίες καθόρισε τις αναλογούσες ποσοστώσεις παραδόσεως για τα προϊόντα των κατηγοριών Ια, Ιβ, Ιγ και ΙΙΙ και για το πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του 1986.

10 Με απόφαση επίσης της 14ης Ιουλίου 1988, υποθέσεις 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Stahlwerke Peine-Salzgitter AG και Hoogovens Groep BV κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 4309), το Δικαστήριο ακύρωσε το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85.

11 Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η ενάγουσα Stahlwerke Peine-Salzgitter παράγει, μεταξύ άλλων, προϊόντα των κατηγοριών Ια, Ιβ, Ιγ και ΙΙΙ και ότι για τις κατηγορίες αυτές η σχέση I:P ήταν τότε ιδιαιτέρως δυσμενής.

12 Στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter κ.λπ., όπ.π., το Δικαστήριο εξέτασε το ζήτημα αν η Επιτροπή, προκειμένου να τροποποιήσει τη σχέση I:P, όφειλε να ζητήσει τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου ή αν αντιθέτως είχε την υποχρέωση να ενεργήσει μόνη, πράγμα που δεν έπραξε.

13 Το Δικαστήριο, που ανέλυσε το άρθρο 58, παράγραφοι 1 και 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ και τη σχετική νομολογία, παρατήρησε ότι συνέτρεχε περίπτωση εκτροπής από τον νόμιμο σκοπό τους των εξουσιών που παρέχει η Συνθήκη στην Επιτροπή, αφού προέκυπτε ότι η Επιτροπή, ακολουθώντας χωρίς λόγο τη διαδικασία που προβλέπεται για τη θέσπιση του συστήματος των ποσοστώσεων, παρέλειψε να ασκήσει τις αρμοδιότητές της για τη θέσπιση των κανόνων που κρίνει αναγκαίους για τη διασφάλιση του δικαίου χαρακτήρα των ποσοστώσεων.

14 Στις υποθέσεις εκείνες το Δικαστήριο έκρινε ότι, μη τροποποιώντας, σύμφωνα με το άρθρο 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τη σχέση I:P την οποία η ίδια η Επιτροπή έκρινε αναγκαία προκειμένου να καθορίσει τις ποσοστώσεις επί ευλόγου βάσεως, η καθής επιδίωξε σκοπό διαφορετικό από εκείνον που της επέβαλε η εν λόγω διάταξη και κατ' αυτό τον τρόπο ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας έναντι της ενάγουσας. Κατά συνέπεια το Δικαστήριο ακύρωσε το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85, καθόσον δεν επέτρεπε τον καθορισμό ποσοστώσεων παραδόσεως επί βάσεως την οποία η Επιτροπή θεωρούσε δίκαιη για τις επιχειρήσεις των οποίων η σχέση μεταξύ ποσοστώσεως παραγωγής και ποσοστώσεως παραδόσεως ήταν αισθητά κατώτερη από τον κοινοτικό μέσο όρο.

15 Με την ίδια απόφαση ακυρώθηκαν οι από 30 Δεκεμβρίου 1985 και 21 Μαρτίου 1986 ατομικές αποφάσεις της Επιτροπής προς την ενάγουσα, οι οποίες στηρίζονταν εν μέρει στο άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85.

16 Από τις παραπάνω σκέψεις προκύπτει ότι, αφενός, το Δικαστήριο (απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, 103/85, Peine-Salzgitter) ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 11ης Ιουνίου 1985 περί αρνήσεως προσαρμογής βάσει του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84 των ποσοστώσεων της ενάγουσας για το πρώτο τρίμηνο του 1985 και, αφετέρου, το Δικαστήριο (απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, 33/86, 44/86, 110/86,

226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter κ.λπ.) ακύρωσε επίσης το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 και τις ατομικές αποφάσεις που απηύθυνε η εναγομένη στην ενάγουσα στις 30 Δεκεμβρίου 1985 και στις 21 Μαρτίου 1986, καθόσον καθόριζαν τις ποσοστώσεις παραδόσεως της επιχειρήσεως Peine-Salzgitter για το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 1986 αντιστοίχως.

17 Αντιθέτως, το Δικαστήριο δεν ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 11ης Ιουνίου 1985 περί αρνήσεως της προσαρμογής των ποσοστώσεων της ενάγουσας για το δεύτερο τρίμηνο του 1985 καθώς και τις σιωπηρές αποφάσεις της Επιτροπής περί αρνήσεως προσαρμογής των ποσοστώσεων της ενάγουσας για το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 1985. Ομοίως, το Δικαστήριο δεν ακύρωσε τις ατομικές αποφάσεις της εναγομένης προς την ενάγουσα της 5ης Αυγούστου 1986, 28ης Νοεμβρίου 1986, 5ης Μαρτίου 1987, 9ης Ιουνίου 1987, 12ης Αυγούστου 1987, 3ης Δεκεμβρίου 1987, 11ης Μαρτίου 1988 και 6ης Ιουνίου 1988 περί καθορισμού των ποσοστώσεων παραδόσεως της επιχειρήσεως Peine-Salzgitter για τα δύο τελευταία τρίμηνα του 1986, τα τέσσερα τρίμηνα του 1987 και τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1988.

18 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, λίγο μετά τη δημοσίευση των δύο αποφάσεων του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1988, η ενάγουσα προσπάθησε, σύμφωνα με το άρθρο 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, να επιτύχει αποζημίωση ή εύλογη αποκατάσταση για τη ζημία που υπέστη από τις παράνομες αποφάσεις της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, ο πρόεδρος και γενικός διευθυντής της απευθύνθηκε στις 12 Αυγούστου 1988 στον αντιπρόεδρο της Επιτροπής Narjes. Στις 21 Σεπτεμβρίου 1988, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ των συνεργατών της ενάγουσας και των υπηρεσιών της Επιτροπής. Κατά τη συνάντηση αυτή, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής, Kutscher, δήλωσε ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποζημιώσει την ενάγουσα ούτε για μέρος της ζημίας που είχε υποστεί λόγω του ότι το σύστημα των ποσοστώσεων έπαυσε να ισχύει στις 30 Ιουνίου 1988 και ότι η Επιτροπή δεν διέθετε πλέον τα αναγκαία μέσα προκειμένου να καταβάλει χρηματική αντιστάθμιση. Τότε, ο πρόεδρος και γενικός διευθυντής της ενάγουσας με επιστολή της 5ης Δεκεμβρίου 1988 προς τον αντιπρόεδρο της Επιτροπής του επισήμανε ότι, για λόγους που αφορούν το νομικό καθεστώς των ανωνύμων εταιριών και τη νομοθεσία περί χρηματοδοτήσεων, η ενάγουσα δεν μπορούσε να παραιτηθεί του δικαιώματός της προς αποζημίωση και θα ασκούσε ενδεχομένως αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου. Στις 9 Δεκεμβρίου 1988 πραγματοποιήθηκε και άλλη συνάντηση μεταξύ των διαφόρων συνεργατών της ενάγουσας και των εκπροσώπων της Γενικής Διευθύνσεως III της Επιτροπής. Κατά τη συνάντηση αυτή ο Kutscher υπογράμμισε ότι μόνο μια απόφαση του Δικαστηρίου θα υποχρέωνε την Επιτροπή να αποκαταστήσει τη ζημία που επικαλείται η ενάγουσα.

19 Με έγγραφο της 28ης Δεκεμβρίου 1988 προς την ενάγουσα, ο Kutscher δήλωσε ότι, κατόπιν των αποφάσεων του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1988, η σχέση I:P της ενάγουσας κατά την 1η Ιανουαρίου 1986 καθορίζεται σε 65,8 %. Δήλωσε επίσης ότι είναι αδύνατος ο υπολογισμός των ποσοτήτων αναφοράς και των ποσοστώσεων της ενάγουσας για τα επόμενα τρίμηνα βάσει των εν λόγω αποφάσεων. Τέλος, ο Kutscher πρότεινε να μη στραφεί η Επιτροπή κατά της ενάγουσας λόγω φερομένων υπερβάσεων των ποσοστώσεών της κατά το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο του 1986. Αντ' αυτού η ενάγουσα θα αναλάβει την υποχρέωση να μην ασκήσει αγωγή κατά της Επιτροπής σχετικά με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1988.

20 Δεδομένου ότι οι νέες διαπραγματεύσεις μεταξύ των διαδίκων δεν ευδοκίμησαν, η ενάγουσα γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι κατά την άποψή της η « εύλογη προθεσμία » που προβλέπει το άρθρο 34, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ έληγε στις αρχές Απριλίου 1989 και ότι προτίθεται να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου αν η Επιτροπή δεν της υποβάλει πριν από την ημερομηνία αυτή ικανοποιητική πρόταση για την αντιστάθμιση της ζημίας που υπέστη.

21 Η Επιτροπή δεν ανταποκρίθηκε στο αίτημα αυτό.

22 Το Πρωτοδικείο σημειώνει εξάλλου ότι, με απόφαση της 14ης Ιουνίου 1989, 218/87 και 223/87 και 72/88 και 92/88, Hoogovens Groep BV κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 1711), το Δικαστήριο ακύρωσε το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 194/88/ΕΚΑΧ της Επιτροπής της 6ης Ιανουαρίου 1988, με την οποία παρατείνεται το σύστημα επιτήρησης και ποσοστώσεως παραγωγής ορισμένων προϊόντων για τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα για το πρώτο εξάμηνο του 1988 (ΕΕ L 25, σ. 1· στο εξής: γενική απόφαση 194/88), που αντιγράφει το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 και αποτέλεσε τη νομική βάση των ατομικών αποφάσεων που εξέδωσε η Επιτροπή το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 1988.

Η διαδικασία

23 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 3 Ιουλίου 1989, η ενάγουσα άσκησε την υπό κρίση αγωγή κατά της Επιτροπής. Κυρίως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 34, της Συνθήκης ΕΚΑΧ και, επικουρικώς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 40

της ίδιας Συνθήκης, ζητεί αποζημίωση για τον λόγο ότι η Επιτροπή παρέλειψε να λάβει εντός ευλόγου προθεσμίας τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση των δύο ακυρωτικών αποφάσεων του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1988.

24 Προς στήριξη της αγωγής της η ενάγουσα υποστηρίζει ότι οι παράνομες αποφάσεις της Επιτροπής που ακύρωσε το Δικαστήριο συνιστούν πταίσμα ικανό να επισύρει την ευθύνη της Κοινότητας. Η ενάγουσα αποτιμά την ειδική χρηματική ζημία που υπέστη λόγω των παρανόμων αυτών αποφάσεων σε 73 065 405 γερμανικά μάρκα (DM). Κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας αύξησε το ποσό που ζητεί σε 77 603 528 DM κατά κεφάλαιο. Η ζημία αυτή συνίσταται στη διαφορά μεταξύ των εσόδων που θα είχε πραγματοποιήσει αν η Επιτροπή της είχε χορηγήσει, όπως όφειλε, μεγαλύτερη ποσόστωση παραγωγής για την αγορά της Κοινότητας, όπου οι τιμές ήταν υψηλότερες, και των εσόδων που πραγματοποίησε, δεδομένου ότι υποχρεώθηκε να πωλήσει σε τιμές χαμηλές εντός τρίτων χωρών.

25 Με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, το Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση στο Πρωτοδικείο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

26 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή αποδείξεων. Σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου όρισε γενικό εισαγγελέα.

27 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 19ης Σεπτεμβρίου 1990 αγόρευσαν οι εκπρόσωποι των διαδίκων και απάντησαν σε ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ο δε γενικός εισαγγελέας κατέθεσε τις γραπτές προτάσεις του στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 30 Ιανουαρίου 1991.

28 Η ενάγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

1) να αναγνωρίσει ότι οι ακόλουθες αποφάσεις της Επιτροπής ενέχουν πταίσμα που συνεπάγεται την ευθύνη της Κοινότητας:

α) το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1985, καθόσον δεν επιτρέπει στην Επιτροπή να καθορίζει τις θεωρούμενες απ' αυτήν ως προσήκουσες ποσοστώσεις παραδόσεως για τις επιχειρήσεις στις οποίες η αναλογία της εκάστοτε ποσοστώσεως παραδόσεως προς τις ποσοστώσεις παραγωγής ήταν σημαντικά κάτω του κοινοτικού μέσου όρου·

β) οι απευθυνόμενες στην ενάγουσα ατομικές αποφάσεις της Επιτροπής, της 30ής Δεκεμβρίου 1985 και της 21ης Μαρτίου 1986, καθόσον με αυτές καθορίσθηκαν οι ποσοστώσεις παραδόσεως της ενάγουσας όσον αφορά τις κατηγορίες προϊόντων Ια, Ιβ, Ιγ και ΙΙΙ για το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 1986·

γ) οι απευθυνόμενες στην ενάγουσα ατομικές αποφάσεις, με τις οποίες καθορίσθηκαν οι ποσοστώσεις της παραδόσεως όσον αφορά τις κατηγορίες προϊόντων Ια, Ιβ, Ιγ και ΙΙΙ για το τρίτο τρίμηνο του 1986 καθώς και για όλα τα επόμενα τρίμηνα συμπεριλαμβανομένου του δευτέρου τριμήνου του 1988·

δ) η απόφαση της Επιτροπής, της 11ης Ιουνίου 1985, με την οποία αυτή αρνήθηκε να προσαρμόσει τις ποσοστώσεις της ενάγουσας όσον αφορά τα προϊόντα της κατηγορίας ΙΙΙ για το πρώτο τρίμηνο του 1985 σύμφωνα με το άρθρο 14 της αποφάσεως 234/84/ΕΚΑΧ·

ε) οι μεταγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής, με τις οποίες αυτή αρνήθηκε να προσαρμόσει τις ποσοστώσεις της ενάγουσας όσον αφορά τα προϊόντα της κατηγορίας ΙΙΙ για το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 1985 σύμφωνα με το άρθρο 14 της αποφάσεως 234/84/ΕΚΑΧ·

2) να υποχρεώσει την Επιτροπή στην καταβολή 77 603 528 DM προς την ενάγουσα και τόκων συσσωρευθέντων μέχρι τη λήξη (30 Ιουνίου 1988) του συστήματος των ποσοστώσεων, καθώς και τόκων 6 % από την 1η Ιουλίου 1988·

3) να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

29 Η εναγομένη ζητεί από το Πρωτοδικείο:

1) να απορρίψει την αγωγή·

2) να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

30 Η εναγομένη αμφισβητεί το παραδεκτό της αγωγής που στηρίζεται στο άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και προβάλλει δύο λόγους: ο πρώτος είναι ότι δεν έχουν εκδοθεί προηγουμένως ακυρωτικές αποφάσεις και ο δεύτερος ότι δεν υπάρχει προηγουμένη απόφαση του Δικαστηρίου διαπιστώνουσα πταίσμα δυνάμενο να επισύρει την ευθύνη της Κοινότητας.

Επί του λόγου που αφορά την έλλειψη προηγουμένων ακυρωτικών αποφάσεων

31 Η εναγομένη υποστηρίζει ότι είναι απαράδεκτη η αγωγή αποζημιώσεως που στηρίζεται στο άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ καθόσον αφορά τις ατομικές αποφάσεις που αναφέρονται στο δεύτερο, στο τρίτο και στο τέταρτο τρίμηνο του 1985, στα δύο τελευταία τρίμηνα του 1986, στα τέσσερα τρίμηνα του 1987 και στα δύο πρώτα τρίμηνα του 1988, διότι οι αποφάσεις αυτές δεν έχουν ακυρωθεί από το Δικαστήριο.

32 Προς στήριξη του λόγου αυτού παρατηρεί ότι το παραδεκτό της αγωγής που ασκείται βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι έχει προηγηθεί ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου κατά την έννοια του άρθρου 33 της ίδιας Συνθήκης (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουνίου 1986, 81/85 και 119/85, Usinor κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1777).

1. *Οσον αφορά τα τρία τελευταία τρίμηνα του 1985*

33 Η εναγομένη υποστηρίζει ότι η προϋπόθεση του να έχει προηγουμένως ακυρωθεί μια απόφαση δεν πληρούται όσον αφορά τα τρία τελευταία τρίμηνα του 1985, διότι δεν ασκήθηκε προσφυγή ακυρώσεως εντός ενός μήνα ούτε κατά της γενικής αποφάσεως 234/84 ούτε κατά των ατομικών εκτελεστικών αποφάσεων για τα εν λόγω τρίμηνα.

34 Η ενάγουσα δέχεται ότι η έκδοση ακυρωτικής αποφάσεως αποτελεί καταρχήν προϋπόθεση για την άσκηση αγωγής βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, πλην όμως υποστηρίζει ότι η εν προκειμένω απουσία προηγουμένων ακυρωτικών αποφάσεων δεν αποτελεί εμπόδιο στην έκδοση αποφάσεως επί της ουσίας λόγω των ρητών και εγγράφων διαβεβαιώσεων της Επιτροπής.

35 Η εναγομένη επικαλείται σχετικώς την αλληλογραφία μεταξύ αυτής και της εναγομένης, που διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

— Επιστολή του δικηγόρου Sedemund, της 11ης Ιουλίου 1985, προς την Επιτροπή:

« (...)

Δεδομένου ότι η προθεσμία για την άσκηση της προσεχούς προσφυγής κατά της απορριπτικής αποφάσεως της Επιτροπής της 11ης Ιουνίου 1985 για το δεύτερο τρίμηνο του 1985 εκπνέει προσεχώς, θα ήθελα να διευκρινίσω τα ακόλουθα σχετικά με την εν λόγω πρόταση:

1. Η πελάτισσά μου δεν θα ασκήσει προσφυγή κατά της απορριπτικής αποφάσεως της 11ης Ιουνίου 1985 για το δεύτερο τρίμηνο του 1985 εφόσον η Επιτροπή τη διαβεβαιώσει ότι, μόλις εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου επί της υποθέσεως 103/84 [διάβαζε 103/85] που εκκρεμεί ήδη, θα εκδώσει νέα απόφαση εντός συντόμου χρόνου και σύμφωνα με το σκεπτικό της αποφάσεως του Δικαστηρίου, επί της αιτήσεως προσαρμογής των ποσοστώσεων βάσει του άρθρου 14 της αποφάσεως 234/84 που έχει υποβάλει η πελάτισσά μου για το δεύτερο τρίμηνο του 1985.

2. Αν η Επιτροπή δεν απαντήσει επί των αιτήσεων που υπέβαλε η πελάτισσά μου βάσει του άρθρου 14 της αποφάσεως 234/84/ΕΚΑΧ για το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο του 1985 προτού το Δικαστήριο εκδώσει την απόφασή του επί της υποθέσεως 103/84 [διάβαζε 103/85] και τη διαβεβαιώσει ότι εν συνεχεία θα αποφανθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα επί των αιτήσεων και με γνώμονα το σκεπτικό της αποφάσεως, η πελάτισσά μου δεν θα ασκήσει, εντός της προθεσμίας που αρχίζει από την κατάθεση των αιτήσεών της, την προσφυγή κατά παραλείψεως που προβλέπει το άρθρο 35, τρίτο εδάφιο.

(...) »

— Απαντητική επιστολή του καθηγητή Wägenbaur προς τον δικηγόρο Sedemund της 12ης Ιουλίου 1985:

« (...)

1. Μόλις εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 103/84 [διάβαζε 103/85], η Επιτροπή θα συμμορφωθεί προς αυτή και θα εκδώσει απόφαση που θα τροποποιεί, ενδεχομένως, τις αποφάσεις που θα έχουν εκδοθεί μέχρι τότε. Αυτό εξάλλου είναι αυτονόητο.

2. Ανταποκρινόμενη στο ρητό αίτημά σας, η Επιτροπή δεν θα αποφανθεί επί των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί βάσει του άρθρου 14 από το τρίτο τρίμηνο 1985 μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου επί της υποθέσεως 103/85. »

36 Η ενάγουσα δηλώνει ότι παρέλειψε να ασκήσει και άλλες προσφυγές ακυρώσεως παρέχοντας πίστη στις διαβεβαιώσεις που της είχε δώσει η Επιτροπή ότι θα λάβει αμέσως τα μέτρα που θα συνεπάγεται η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 103/85 (για το πρώτο τρίμηνο του 1985), προκειμένου να τροποποιήσει τις ατομικές αποφάσεις που εξέδωσε μετά το πρώτο τρίμηνο του 1985. Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η συμφωνία μεταξύ των διαδίκων είχε ως σκοπό να προλάβει την άσκηση και άλλων προσφυγών ακυρώσεως για τα τρίμηνα αυτά που θα ήταν περιττές λόγω της ταυτότητας του αντικειμένου. Η ενάγουσα δέχεται πάντως ότι με την αλληλογραφία αυτή οι διάδικοι δεν αναφέρθηκαν ρητά στο ενδεχόμενο καταβολής αποζημιώσεως.

37 Η ενάγουσα θεωρεί σαφές ότι η εναγομένη ανέλαβε την υποχρέωση κατά τα επόμενα του πρώτου τριμήνου του 1985 τρίμηνα ως εάν είχαν εκδοθεί ακυρωτικές αποφάσεις του Δικαστηρίου και ως προς την αποκατάσταση της ζημίας στο πλαίσιο του συστήματος των ποσοστώσεων και ως προς τη χρηματική αποζημίωση. Οι όροι της συμφωνίας δεν επιτρέπουν αντίθετη ερμηνεία.

38 Συναφώς, η ενάγουσα προσάπτει στην εναγομένη ότι παραβιάζει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της επικαλούμενη, παρά τις διαβεβαιώσεις της, την έλλειψη προηγουμένων ακυρωτικών αποφάσεων ως λόγο απαραδέκτου.

39 Η ενάγουσα φρονεί περαιτέρω ότι η μεταξύ των διαδίκων αλληλογραφία μαρτυρεί τη μεταξύ τους σύναψη συμβάσεως δημοσίου δικαίου με την οποία συμφώνησαν να επεκτείνουν τα έννομα αποτελέσματα του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ στα τρίμηνα για τα οποία οι σχετικές αποφάσεις δεν είχαν προσβληθεί. Το προς αποζημίωση δικαίωμά της απορρέει επομένως ευθέως από τη σύμβαση αυτή εφόσον δεν προκύπτει ευθέως από το άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

40 Η εναγομένη αντιτάσσει ότι, αφού η ενάγουσα είχε ζητήσει μόνο την προσαρμογή των ποσοστώσεων με γνώμονα την εκδοθησομένη απόφαση του Δικαστηρίου, η Επιτροπή περιορίστηκε να δηλώσει με την επιστολή της ότι τα μέτρα που υποσχέθηκε θα συνίσταντο αποκλειστικά στη χορήγηση ευνοϊκότερης ποσοστώσεως στην προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, στα μέσα του 1985 σκέφθηκε να διατηρήσει το σύστημα των ποσοστώσεων επί τριετία από 1ης Ιανουαρίου 1986 και στη συνέχεια να προσθέσει ενδεχομένως ένα προαιρετικό σύστημα ποσοστώσεων βάσει του άρθρου 46 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο οι διάδικοι αναφέρθηκαν σιωπηρά στη δυνατότητα ικανοποιήσεως των ενδεχομένων αιτήσεων της ενάγουσας με τη χορήγηση ευνοϊκοτέρων ποσοστώσεων. Πράγματι, δεδομένου ότι το σύστημα των ποσοστώσεων ίσχυε ακόμη κατά τον χρόνο της αλληλογραφίας, οι διάδικοι εθεώρησαν ότι η απόφαση του Δικαστηρίου θα εκδιδόταν πριν από τη λήξη της ισχύος του συστήματος αυτού, δηλαδή πριν από τις 30 Ιουνίου 1988. Η εναγομένη προσθέτει ότι ουδέποτε οι διάδικοι αντιμετώπισαν το ενδεχόμενο αποζημιώσεως.

41 Πρέπει να σημειωθεί προκαταρκτικώς ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. απόφαση της 10ης Ιουνίου 1986, 81/85 και 119/85, Usinor, όπ.π.), η αγωγή αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ είναι παραδεκτή μόνον αν έχει προηγηθεί ακύρωση της αποφάσεως που φέρεται ότι προξένησε τη ζημία και εφόσον αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή δεν προτίθεται να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η αποκατάσταση της ζημίας από τη διαπιστωθείσα έλλειψη νομιμότητας.

42 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει εν προκειμένω, αφενός, ότι δεν έχει ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως βάσει του άρθρου 33 της Συνθήκης ΕΚΑΧ κατά της ατομικής αποφάσεως της Επιτροπής της 11ης Ιουνίου 1985 κατά το μέρος που αφορά το δεύτερο τρίμηνο του 1985 και, αφετέρου, ότι δεν έχει ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως βάσει του άρθρου 35 της Συνθήκης ΕΚΑΧ κατά των σιωπηρών απορριπτικών αποφάσεων σχετικά με τα δύο τελευταία τρίμηνα του 1985, που λογίζεται ότι προκύπτουν από τη μη λήψη αποφάσεως επί των αιτήσεων της ενάγουσας, η ύπαρξη των οποίων δεν αμφισβητείται από την Επιτροπή και βεβαιώνεται από την προαναφερθείσα αλληλογραφία. Οι απο-

φάσεις αυτές εμφανίζουν την ίδια έλλειψη νομιμότητας — όπως αναγνωρίζει η Επιτροπή — με την απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985, την οποία ακύρωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988 επί της υποθέσεως 103/85, καθόσον αφορούσε το πρώτο τρίμηνο του 1985.

43 Πρέπει να σημειωθεί ότι με την απόφαση της 26ης Απριλίου 1988, 97/86, 193/86, 99/86 και 215/86, Αστερίς κ.λπ. και Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 2181, σκέψεις 29 και 30), το Δικαστήριο διευκρίνισε τις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η ακυρωτική απόφαση για το όργανο που εξέδωσε την ακυρωθείσα πράξη. Το Δικαστήριο έκρινε ότι στην περίπτωση ακυρώσεως μιας αποφάσεως, της οποίας το αποτέλεσμα περιορίζεται σε καθορισμένη χρονική περίοδο, « το κοινοτικό όργανο — εκδότης του κανονισμού — έχει πρωτίστως την υποχρέωση να αποκλείσει από τις νέες διατάξεις που πρέπει να θεσπιστούν μετά την ακυρωτική απόφαση (...) κάθε διάταξη έχουσα το ίδιο περιεχόμενο με τη διάταξη που κρίθηκε παράνομη » και ότι, « δυνάμει του αναδρομικού αποτελέσματος που προσδίδεται στις ακυρωτικές αποφάσεις, η διαπίστωση της παρανομίας ανατρέχει στην ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της διάταξης που ακυρώθηκε », τέλος δε ότι « το οικείο κοινοτικό όργανο έχει επίσης την υποχρέωση να εξαλείψει τις διατάξεις που είχαν ήδη θεσπιστεί κατά τον χρόνο εκδόσεως της κοινοτικής απόφασης (...) εφόσον οι διατάξεις έχουν το ίδιο περιεχόμενο με τη διάταξη που κρίθηκε παράνομη ».

44 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι εν προκειμένω τα πραγματικά περιστατικά όσον αφορά τα τέσσερα τρίμηνα του 1985 είναι παρόμοια με τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως 97/86, 193/86, 99/86 και 215/86, Αστερίς κ.λπ. και Ελληνική Δημοκρατία, όπ.π. Συγκεκριμένα, και στις δύο υποθέσεις πρόκειται για κανονιστικές πράξεις γενικής ισχύος, η νομιμότητα των οποίων δεν αμφισβητείται και οι οποίες αποτελούν τη νομική βάση μεταγενεστέρων εκτελεστικών — ρητών ή σιωπηρών — πράξεων, περιορισμένης χρονικής ισχύος, από τις οποίες μία μόνον ακυρώθηκε από το Δικαστήριο.

45 Στην υπόθεση 97/86, 193/86, 99/86 και 215/86, Αστερίς κ.λπ. και Ελληνική Δημοκρατία, όπ.π., το Δικαστήριο ασχολήθηκε με κανονισμούς της Επιτροπής που αφορούσαν διαδοχικές γεωργικές περιόδους και είχαν εκδοθεί κατ' εφαρμογή κανονισμού του Συμβουλίου του οποίου η νομιμότητα δεν αμφισβητείτο. Αφού το Δικαστήριο είχε προηγουμένως ακυρώσει τον κανονισμό της Επιτροπής σχετικά με μία από τις γεωργικές αυτές περιόδους, έκρινε στη συνέχεια, με δεύτερη απόφαση, ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει, βάσει του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΟΚ, τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου όσον αφορά όχι μόνο τον

ακυρωθέντα κανονισμό αλλά και τον κανονισμό, η ακύρωση του οποίου δεν ζητήθηκε, για τη γεωργική περίοδο που μεσολάβησε μεταξύ αυτής που αφορούσε ο ακυρωθείς κανονισμός και της ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου.

46 Εν προκειμένω το ερώτημα που τίθεται στο Πρωτοδικείο είναι αν η Επιτροπή οφείλει να λάβει, βάσει του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της ακυρωτικής αποφάσεως όσον αφορά το δεύτερο, το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο του 1985. Για μεν το δεύτερο τρίμηνο του 1985 έχει εκδοθεί ρητή απορριπτική απόφαση, ενώ για το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο του έτους αυτού υπάρχουν σιωπηρές αποφάσεις με το ίδιο στην ουσία περιεχόμενο όπως και η απόφαση που ακυρώθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1988, 103/85, Peine-Salzgitter, όπ.π., αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν μετά την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της ακυρωθείσας πράξης και πριν από την έκδοση της ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου.

47 Από την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Απριλίου 1988, 97/86, 193/86, 99/86 και 215/86, Αστερίς κ.λπ. και Ελληνική Δημοκρατία, όπ.π., προκύπτει ότι, για την εφαρμογή του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΟΚ, οι ρητές ή σιωπηρές αποφάσεις που έχουν το ίδιο περιεχόμενο με την ακυρωθείσα και ελήφθησαν μεταξύ της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος της και της ημερομηνίας εκδόσεως της ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου εξομοιώνονται με την ακυρωθείσα απόφαση. Η λύση αυτή πρέπει να ισχύσει και στην περίπτωση της εφαρμογής του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, καθόσον η διάταξη αυτή έχει παρόμοια διατύπωση με το άρθρο 176 της Συνθήκης ΕΟΚ όσον αφορά την υποχρέωση του οργάνου που εξέδωσε την ακυρωθείσα πράξη να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου.

48 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η εναγομένη ανέλαβε, με το από 12 Ιουλίου 1985 έγγραφο, την υποχρέωση έναντι της ενάγουσας να συμμορφωθεί προς τις ενδεχόμενες ακυρωτικές αποφάσεις του Δικαστηρίου και να τροποποιήσει, αν χρειαστεί, τις αποφάσεις που θα είχε εκδώσει εν τω μεταξύ. Χαρακτηρίζοντας την υποχρέωση αυτή ως αυτονόητη, η εναγομένη αναγνώρισε ρητά ότι γνώριζε, ήδη από τις 12 Ιουλίου 1985, ότι είχε την υποχρέωση να λάβει, βάσει του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση ακυρωτικών αποφάσεων του Δικαστηρίου όσον αφορά όχι μόνο την ακυρουμένη πράξη αλλά και τις μεταγενέστερες που έχουν κατ' ουσίαν το ίδιο περιεχόμενο με αυτή.

49 Επομένως, ο πρώτος λόγος απαραδέκτου κατά της αγωγής, στηριζόμενος κυρίως στο άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, είναι απορριπτέος καθόσον αφορά τις ατομικές αποφάσεις για τα τρία τελευταία τρίμηνα του 1985.

2. *Για τα δύο τελευταία τρίμηνα του έτους 1986, για το έτος 1987 και για τα δύο πρώτα τρίμηνα του έτους 1988*

50 Η εναγομένη υποστηρίζει ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη καθόσον αφορά τα δύο τελευταία τρίμηνα του 1986, τα τέσσερα τρίμηνα του 1987 και, κατά τα ουσιώδη, τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1988, εφόσον δεν ασκήθηκε προσφυγή ακυρώσεως κατά των ατομικών αποφάσεων με τις οποίες καθορίστηκαν οι ποσοστώσεις για τα τρίμηνα αυτά.

51 Η εναγομένη υποστηρίζει ότι η εκ των υστέρων επελθούσα ακύρωση του άρθρου 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85, που αποτελεί τη νομική βάση των ανωτέρω ατομικών αποφάσεων, δεν τις επηρέασε. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι οι αποφάσεις αυτές κατέστησαν αμετάκλητες μετά την εκπνοή της προθεσμίας του ενός μήνα που προβλέπει το άρθρο 33, εδάφιο 3, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η ισχύς τους είναι ανεξάρτητη της ισχύος της γενικής αποφάσεως που αποτέλεσε τη νομική βάση τους κατ' εφαρμογή της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της αρχής του κύρους της πράξεως, αρχές οι οποίες δεν επιτρέπουν να ανατρέπεται το κύρος ατομικών αποφάσεων μέσω αγωγής αποζημιώσεως που ασκείται μετά την πάροδο της αποσβεστικής προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 33, εδάφιο 3, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Η εναγομένη προσθέτει ότι στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter κ.λπ., όπ.π., το Δικαστήριο ακύρωσε όχι μόνο τη γενική απόφαση 3485/85 αλλά και τις ατομικές αποφάσεις της 30ής Δεκεμβρίου 1985 και 21ης Μαρτίου 1986 που αφορούσαν τα δύο πρώτα τρίμηνα του έτους 1986.

52 Η ενάγουσα δέχεται ότι η έκδοση ακυρωτικής αποφάσεως αποτελεί καταρχήν προϋπόθεση για την άσκηση αγωγής βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, πλην όμως υποστηρίζει ότι η εν προκειμένω απουσία προηγουμένων ακυρωτικών αποφάσεων δεν αποτελεί εμπόδιο στην έκδοση αποφάσεως του Δικαστηρίου επί της ουσίας λόγω των ρητών και εγγράφων διαβεβαιώσεων της Επιτροπής.

53 Η ενάγουσα επικαλείται σχετικώς δεύτερη αλληλογραφία μεταξύ αυτής και της εναγομένης με το ακόλουθο, μεταξύ άλλων, περιεχόμενο:

— Επιστολή του δικηγόρου Sedemund προς την Επιτροπή της 23ης Απριλίου 1986:

« (...)

Όπως γνωρίζετε, η Επιτροπή δεν τροποποίησε τη σχέση I:P με την ατομική απόφαση της 21ης Μαρτίου 1986 [SG(86) D/3433] περί καθορισμού ποσοστώσεων παραγωγής και παραδόσεως για το δεύτερο τρίμηνο του 1986, που κοινοποιήθηκε στις 3 Απριλίου 1986. Φρόνιμο είναι επομένως να ασκηθεί και για το τρίμηνο αυτό προσφυγή παρόμοια με την ασκηθείσα στην υπόθεση 44/86, ώστε να μη καταστεί αμετάκλητη η απόφαση της 21ης Μαρτίου 1986.

Για να αποφύγουμε περιττές δίκες με το ίδιο περιεχόμενο — διότι θα τεθεί το ίδιο πρόβλημα και για τα επόμενα τρίμηνα όσο διαρκεί η ισχύς της αποφάσεως 3485/85/ΕΚΑΧ και εφόσον η Επιτροπή δεν βελτιώσει τη σχέση I:P της πελάτισσάς μου — προτείνω την ακόλουθη διευθέτηση που συμφωνήθηκε εξάλλου μεταξύ της Επιτροπής και της πελάτισσάς μου υπό το κράτος της αποφάσεως 234/84/ΕΚΑΧ για τα επόμενα τρίμηνα, το κύρος της οποίας έμελλε να κριθεί στην υπόθεση 103/84 [διάβαζε 103/85]:

Μόλις εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 44/86, η Επιτροπή θα συμμορφωθεί χωρίς καθυστέρηση λαμβάνοντας υπόψη το σκεπτικό της αποφάσεως προκειμένου να τροποποιήσει όχι μόνο την προσβαλλομένη ατομική απόφαση της 30ής Δεκεμβρίου 1985 για το πρώτο τρίμηνο του 1986 [SG(85) D/17043], αλλά και όλες τις μεταγενέστερες αποφάσεις που αφορούν τις ποσοστώσεις παραδόσεως της πελάτισσάς μου για το πρώτο τρίμηνο του 1986 και τα επόμενα τρίμηνα κατά την περίοδο της εφαρμογής της αποφάσεως 3485/85/ΕΚΑΧ.

Αν λάβει τη διαβεβαίωσή σας ότι η Επιτροπή δέχεται την πρόταση αυτή, η πελάτισσά μου δεν θα ασκήσει προσφυγή λόγω μη προσαρμογής της οικείας σχέσεως I:P κατά της αποφάσεως της 21ης Μαρτίου 1986 και κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν μεταγενέστερα κατά την περίοδο εφαρμογής της αποφάσεως 3485/85/ΕΚΑΧ. Δεδομένου ότι η προθεσμία τρέχει, σας παρακαλώ να απαντήσετε το αργότερο μέχρι την 1η Μαΐου 1986. »

— Απαντητική επιστολή του καθηγητή Wägenbaur προς τον δικηγόρο Sedemund της 16ης Μαΐου 1986:

« (...)

Μόλις εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 44/86 (Peine-Salzgitter κατά Επιτροπής), η Επιτροπή θα συμμορφωθεί προς αυτή λαμβάνοντας υπόψη το σκεπτικό της και συγκεκριμένα θα τροποποιήσει, αν χρειαστεί, τις μέχρι τότε εκδοθείσες αποφάσεις. Αυτό ισχύει για το πρώτο τρίμηνο του 1986 καθώς και για τα επόμενα τρίμηνα.

Κατόπιν της διαβεβαιώσεως αυτής — που η Επιτροπή θεωρεί άλλωστε αυτονόητη — πιστεύω ότι δεν θα ασκήσετε νέες προσφυγές για τα επόμενα τρίμηνα. »

54 Η ενάγουσα δηλώνει ότι παρέλειψε να ασκήσει και άλλες προσφυγές ακυρώσεως κατόπιν της υποχρεώσεως που ανέλαβε έναντι αυτής η Επιτροπή, να συμμορφωθεί δηλαδή χωρίς καθυστέρηση προς την απόφαση που θα εξέδιδε το Δικαστήριο επί των υποθέσεων 33/86, 44/86 και 110/86 (για τα δύο πρώτα τρίμηνα του έτους 1986), προκειμένου να τροποποιήσει τις μεταγενέστερες των δύο πρώτων τριμήνων του 1986 ατομικές αποφάσεις. Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η συμφωνία μεταξύ των διαδίκων είχε ως σκοπό να προλάβει την άσκηση και άλλων προσφυγών ακυρώσεως για τα τρίμηνα αυτά που θα ήταν περιττές λόγω της ταυτότητας του αντικειμένου. Η ενάγουσα δέχεται πάντως ότι με την αλληλογραφία αυτή οι διάδικοι δεν αναφέρθηκαν ρητά στο ενδεχόμενο καταβολής αποζημιώσεως.

55 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η εναγομένη δεν μπορεί να προβάλει ως επιχείρημα ότι το Δικαστήριο δεν ακύρωσε μόνο τη γενική απόφαση 3485/85 αλλά και τις ατομικές αποφάσεις για τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1986, διότι το Δικαστήριο απλώς δέχθηκε τα αιτήματα των διαδίκων χωρίς πάντως να διαχωρίσει το ζήτημα του κύρους των μη προσβληθεισών ατομικών αποφάσεων από το κύρος της γενικής αποφάσεως η οποία αποτελεί τη νομική βάση. Η ενάγουσα φρονεί επομένως ότι η ακύρωση της γενικής αποφάσεως 3485/85 επέφερε την ακύρωση των εκτελεστικών ατομικών αποφάσεων που εκδόθηκαν βάσει αυτής.

56 Στο επιχείρημα της υπερβάσεως της αποσβεστικής προθεσμίας του άρθρου 33, εδάφιο 3, της Συνθήκης ΕΚΑΧ η ενάγουσα αντιτάσσει ότι απλώς και μόνο για λόγους οικονομίας της δίκης δεν άσκησε νέες προσφυγές ακυρώσεως.

57 Η εναγομένη απαντά ότι οι δικονομικές προθεσμίες είναι κανόνες δημοσίας τάξεως και οι διάδικοι δεν μπορούν να παρακάμψουν δια συμφωνίας την αποσβεστική προθεσμία του άρθρου 33, εδάφιο 3, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι αποδεικνύεται τέτοιου είδους συμφωνία δεν ασκεί επιρροή εν πάση περιπτώσει.

58 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, κατόπιν της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1988 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter κ.λπ., όπ.π., με την οποία ακυρώθηκε όχι μόνο το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 αλλά και οι ατομικές αποφάσεις της 30ής Δεκεμβρίου 1985 και της 21ης Μαρτίου 1986, που αφορούσαν τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1986, η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να εξαφανίσει, από τις αποφάσεις που είχαν ήδη εκδοθεί κατά τον χρόνο της εκδόσεως της ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου, τις διατάξεις που είχαν κατά τα ουσιώδη το ίδιο περιεχόμενο με αυτές που κρίθηκαν παράνομες, δηλαδή τις ατομικές αποφάσεις που αφορούσαν τα δύο τελευταία τρίμηνα του έτους 1986, τα τέσσερα τρίμηνα του 1987 καθώς και τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1988. Όσον αφορά τα τελευταία αυτά τρίμηνα, πρέπει να σημειωθεί ότι οι εν λόγω αποφάσεις έχουν στην ουσία το ίδιο περιεχόμενο με τις ακυρωθείσες ατομικές αποφάσεις δεδομένου ότι αποτελούν εφαρμογή του άρθρου 5 της γενικής αποφάσεως 194/88 που είναι πανομοιότυπο με το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85, το οποίο εξάλλου ακυρώθηκε από το Δικαστήριο, όπως και το προαναφερθέν τελευταίο άρθρο (απόφαση της 14ης Ιουνίου 1989, 218/87 και 223/87, 72/88 και 92/88, Hoogovens, όπ.π.).

59 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει εξάλλου ότι με το από 16 Μαΐου 1986 έγγραφο η εναγομένη ανέλαβε έναντι της ενάγουσας την υποχρέωση να συμμορφωθεί χωρίς καθυστέρηση προς ενδεχόμενες ακυρωτικές αποφάσεις του Δικαστηρίου και να τροποποιήσει αν χρειαστεί τις αποφάσεις που θα έχει εκδώσει μέχρι τότε. Χαρακτηρίζοντας την υποχρέωση αυτή ως αυτονόητη γι' αυτή, η εναγομένη αναγνώρισε ρητά ότι γνώριζε, ήδη από τις 16 Μαΐου 1986, ότι όφειλε να λάβει, βάσει του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση τέτοιων ακυρωτικών αποφάσεων του Δικαστηρίου όχι μόνο για τις ακυρωθείσες πράξεις αλλά και για τις μεταγενέστερες που έχουν στην ουσία το ίδιο περιεχόμενο με αυτές.

60 Συναφώς, το Πρωτοδικείο παρατηρεί επιπλέον ότι αφού η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να λάβει, βάσει του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της ακυρωτικής αποφάσεως όχι μόνο για την ακυρωθείσα πράξη αλλά και για τις μεταγενέστερες πράξεις που καλύπτουν τις επόμενες περιόδους και εμφανίζουν την ίδια έλλειψη νομιμότητας, είχε, κατά μείζονα λόγο, την υποχρέωση να λάβει τα μέτρα αυτά για όλες τις πράξεις που εξέδωσε προς εκτέλεση της ακυρωθείσας γενικής πράξεως.

61 Εν προκειμένω το Δικαστήριο, ακυρώνοντας το άρθρο 5 των γενικών αποφάσεων 3485/85 και 194/88 με τις αποφάσεις της 14ης Ιουλίου 1988, 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter, όπ.π., και της 14ης Ιουνίου 1989, 218/87 και 223/87, 72/88 και 92/88, Hoogovens, όπ.π., στέρησε νομικής βάσεως, από την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ των ακυρωθεισών γενικών διατάξεων, τις ατομικές αποφάσεις που αφορούσαν τα δύο τελευταία τρίμηνα του 1986, τα τέσσερα τρίμηνα του 1987 και τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1988. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή όφειλε, συμμορφούμενη προς τις εν λόγω ακυρωτικές αποφάσεις του Δικαστηρίου, να λάβει τα ίδια μέτρα που θα όφειλε να λάβει αν είχαν ακυρωθεί αυτές καθαυτές οι ατομικές αποφάσεις.

62 Από τις παραπάνω σκέψεις προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος απαραδέκτου που κρίθηκε απορριπτέος καθόσον αφορά τις ατομικές αποφάσεις για τα τρία τελευταία τρίμηνα του 1985 πρέπει, για τους ίδιους λόγους, να απορριφθεί και καθόσον αφορά το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο του 1986, τα τέσσερα τρίμηνα του 1987 καθώς και τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1988.

Ως προς τον λόγο που συνίσταται στο ότι δεν έχει εκδοθεί απόφαση του Δικαστηρίου διαπιστώνουσα πταίσμα που να επισύρει ευθύνη της Κοινότητας

63 Η εναγομένη ισχυρίζεται ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι απαράδεκτη, υποστηρίζοντας ότι προϋπόθεση του αιτήματος αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 34, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ αποτελεί η κρίση του Δικαστηρίου περί της υπάρξεως πταίσματος. Συγκεκριμένα, θεωρεί απαραίτητο να διαθέτει η Κοινότητα, μετά τη διαπίστωση πταίσματος, την κατάλληλη προθεσμία προκειμένου να αντιδρά στην απειλή καταβολής χρηματικής αποζημιώσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η εναγομένη διευκρίνισε περαιτέρω ότι, αφενός, το αίτημα περί διαπιστώσεως πταίσματος δεν

απαιτείται να υποβάλλεται στο πλαίσιο της εκδικάσεως της προσφυγής ακυρώσεως και ότι, αφετέρου, η προσφυγή περί διαπιστώσεως πταίσματος και η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να εκδικάζονται χωριστά, η δε αγωγή αποζημιώσεως είναι παραδεκτή μόνον αν το Δικαστήριο έχει προηγουμένως διαπιστώσει πταίσμα δυνάμενο να επισύρει την ευθύνη της Κοινότητας.

64 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η ενάγουσα δέχθηκε ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, πρέπει πράγματι να δίδεται κάποια προθεσμία στην Επιτροπή μετά τη διαπίστωση του πταίσματος. Φρονεί όμως ότι το άρθρο αυτό δεν απαγορεύει να συνεκδικάζονται η προσφυγή περί διαπιστώσεως πταίσματος και η αγωγή αποζημιώσεως εφόσον έχει παρέλθει προ πολλού η προθεσμία που χρειάζεται η Επιτροπή για να αντιδράσει.

65 Πρέπει να σημειωθεί ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter κ.λπ., όπ.π., περιορίστηκε στο να ακυρώσει το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 καθώς και τις ατομικές αποφάσεις της 30ής Δεκεμβρίου 1985 και 21ης Μαρτίου 1986 χωρίς ωστόσο να διαπιστώσει ότι οι ακυρωθείσες διατάξεις εμφανίζουν πταίσμα δυνάμενο να επισύρει την ευθύνη της Κοινότητας. Ομοίως, με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988 στην υπόθεση 103/85, Peine-Salzgitter, όπ.π., το Δικαστήριο περιορίστηκε να ακυρώσει την ατομική απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985 που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84, χωρίς ωστόσο να διαπιστώσει ότι εμφανίζει πταίσμα δυνάμενο να επισύρει την ευθύνη της Κοινότητας.

66 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, οσάκις μια επιχείρηση ασκεί προσφυγή, κατόπιν ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου, ζητώντας μόνο να διαπιστωθεί το πταίσμα της Κοινότητας και η άμεση και ειδική ζημία που υπέστη η επιχείρηση, η αγωγή αποζημιώσεως του άρθρου 34, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ δεν μπορεί να ασκηθεί παρά μετά την πάροδο εύλογης προθεσμίας από την έκδοση της αποφάσεως με την οποία διαπιστώνεται το πταίσμα, ώστε να έχει τη δυνατότητα η Επιτροπή να λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την εύλογη αποκατάσταση της ζημίας και ενδεχομένως τη χορήγηση δίκαιης αποζημίωσης.

67 Με την υπό κρίση αγωγή διώκεται πρωτίστως να διαπιστώσει το Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 34, εδάφιο 1, την ύπαρξη πταίσματος ικανού να επισύρει ευθύνη της Κοινότητας και ότι η ενάγουσα υπέστη άμεση και ειδική ζημία.

68 Κατά συνέπεια, το αίτημα της ενάγουσας να υποχρεωθεί συγχρόνως η εναγομένη, βάσει του άρθρου 34, εδάφιο 2, στην καταβολή του ποσού 77 603 538 DM είναι, στο παρόν στάδιο, πρόωρο και πρέπει να κριθεί απαράδεκτο.

69 Από τις παραπάνω σκέψεις προκύπτει ότι η αγωγή της ενάγουσας που ασκήθηκε βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ είναι παραδεκτή μόνο καθόσον ζητείται από το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει ότι οι ατομικές αποφάσεις για τα τέσσερα τρίμηνα των ετών 1985, 1986 και 1987 και για τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1988 βαρύνονται με πταίσμα ικανό να επισύρει ευθύνη της Κοινότητας και προξένησαν την άμεση και ειδική ζημία που επικαλείται η ενάγουσα. Αντιθέτως, το αίτημα της χρηματικής αποζημιώσεως για τα ίδια τρίμηνα κρίνεται, στο παρόν στάδιο, πρόωρο.

Επί της ουσίας

70 Ως προς την ουσία, πρέπει να εξεταστεί, αφενός, αν οι παράνομες αποφάσεις βαρύνονται με πταίσμα ικανό να επισύρει ευθύνη της Κοινότητας και, αφετέρου, αν προξένησαν στην ενάγουσα ζημία που δικαιολογεί αποκατάσταση.

Ως προς το σύστημα ευθύνης που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚΑΧ

71 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η νομολογία του Δικαστηρίου περί του άρθρου 215, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΟΚ δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην υπό κρίση αγωγή, που ασκείται βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, λόγω του ότι οι δύο αυτές διατάξεις διαφέρουν ως προς τη δομή. Προσθέτει ότι το πολύ-πολύ βλέπει κάποια σχέση μεταξύ του άρθρου 215, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΟΚ και του άρθρου 40, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Τέλος, κατά την προφορική διαδικασία η ενάγουσα υποστήριξε

περαιτέρω ότι οι συντάκτες της Συνθήκης ΕΚΑΧ έλαβαν ως αφετηρία τη σκέψη ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ έχουν κυρίως διοικητικό χαρακτήρα και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, στο πλαίσιο της Συνθήκης αυτής, οι αρμοδιότητες χορηγήθηκαν σχεδόν αποκλειστικά στην Επιτροπή και όχι στο Συμβούλιο. Επομένως, η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με το άρθρο 215, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, που αφορά μέτρα νομοθετικού χαρακτήρα, δεν μπορεί να εφαρμοστεί αυτούσια στο άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

72 Η εναγομένη φρονεί αντιθέτως ότι, για την εφαρμογή του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, πρέπει να ληφθεί υπόψη η νομολογία του Δικαστηρίου περί του άρθρου 215, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΟΚ προκειμένου να διευκρινιστεί ο όρος « πταίσμα που θεμελιώνει την ευθύνη της Κοινότητας » στην περίπτωση παράνομης κανονιστικής πράξεως. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο η εναγομένη υποστηρίζει ότι δεν θεμελιώνεται ευθύνη της Κοινότητας λόγω κανονιστικής πράξεως ή οποιασδήποτε άλλης πράξεως που αποτελεί επιλογή οικονομικής πολιτικής και άσκηση διακριτικής εξουσίας, παρά μόνον αν συντρέχει αρκούντως διακεκριμένη παραβίαση υπερτέρου κανόνα δικαίου που προστατεύει τα άτομα ή οσάκις το συγκεκριμένο όργανο διαπράττει πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση της εξουσίας του. Προσθέτει, επικαλούμενη την απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Δεκεμβρίου 1979, 143/77, Scholten-Honig κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Rec. 1979, σ. 3583), ότι ευθύνη της Κοινότητας θεμελιώνεται μόνο σε περίπτωση « συμπεριφοράς που αγγίζει τα όρια της αυθαιρεσίας ».

73 Το ζήτημα που καλείται να επιλύσει το Πρωτοδικείο είναι αν, προκειμένου να προσδιορίσει εννοιολογικά τον όρο « πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας » κατά την έννοια του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, πρέπει να αναφερθεί στα κριτήρια που έχει θέσει η νομολογία του Δικαστηρίου, η σχετική με το σύστημα ευθύνης που θεσπίζει το άρθρο 215, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΟΚ ή μήπως η διαφορετική φύση των Συνθηκών ΕΚΑΧ και ΕΟΚ συνεπάγεται την ύπαρξη διαφορετικών συστημάτων ευθύνης.

74 Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί εκ προοιμίου ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, δεν υπάρχει πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας κατά

την έννοια του άρθρου 215, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΟΚ παρά μόνον οσάκις η παράνομη πράξη συνιστά αρκούντως διακεκριμένη παραβίαση υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τα άτομα (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Δεκεμβρίου 1971, 5/71, Aktien-Zuckerfabrik Schöppenstedt κατά Συμβουλίου, Rec. 1971, σ. 975· της 24ης Οκτωβρίου 1973, 43/72, Merkur Außenhandels-GmbH κατά Επιτροπής, Rec. 1973, σ. 1055· της 13ης Νοεμβρίου 1973, 63/72 έως 69/72, Wilhelm Werhahn Hansamühle και λοιποί κατά Συμβουλίου, Rec. 1973, σ. 1229· της 2ας Ιουλίου 1974, 153/73, Holtz και λοιποί κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Rec. 1974, σ. 675· της 31ης Μαρτίου 1977, 54/76 έως 60/76, Compagnie industrielle et agricole du comté de Loheac και λοιποί κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Rec. 1977, σ. 645· της 25ης Μαΐου 1978, 83/76 και 94/76, 4/77, 15/77 και 40/77, Bayerische HNL Vermehrungsbetriebe GmbH und Co. KG και λοιποί κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Rec. 1978, σ. 1209) ή οσάκις το όργανο, εκδίδοντας την παράνομη πράξη, υπέπεσε σε πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 25ης Μαΐου 1978, Bayerische HNL, όπ.π.· της 4ης Οκτωβρίου 1979, 238/78, Ireks-Arkady GmbH κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Rec. 1979, σ. 2955· της 4ης Οκτωβρίου 1979, 241/78, 242/78, 245/78 έως 250/78, DGV, Deutsche Getreideverwertung und Rheinische Kraftfutterwerke GmbH και λοιποί κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Rec. 1979, σ. 3017· της 5ης Δεκεμβρίου 1979, 116/77 και 124/77, G. R. Amylum NV και λοιποί κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Rec. 1979, σ. 3497· της 26ης Ιουνίου 1990, C-152/88, Sofrimport SARL κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2477).

75 Εξάλλου, από τα άρθρα 33 και 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ προκύπτει ότι η ακύρωση αποφάσεως της Επιτροπής βάσει του άρθρου 33 δεν μπορεί να επέλθει από την εκτίμηση της καταστάσεως που απορρέει από οικονομικά γεγονότα ή περιστάσεις βάσει της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση, εκτός αν προσάπτεται στην Επιτροπή ότι ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας ή ότι αγνόησε κατά έκδηλο τρόπο τις διατάξεις της Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της, και ότι η ακύρωση αποφάσεως της Επιτροπής δεν θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας βάσει του άρθρου 34 παρά μόνο αν προκλήθηκε άμεση και ειδική ζημία, το δε αρμόδιο δικαστήριο έκρινε ότι η ακυρωθείσα απόφαση βαρύνεται με πταίσμα που θεμελιώνει την ευθύνη της Κοινότητας.

76 Κατά συνέπεια η ακύρωση και μόνο κανονιστικής πράξεως της Επιτροπής από το Δικαστήριο δεν αρκεί για να θεμελιώσει ευθύνη της Κοινότητας βάσει του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

77 Σημειωτέον σχετικώς ότι το συμπέρασμα αυτό,που στηρίζεται στην ίδια τη διατύπωση της Συνθήκης ΕΚΑΧ, είναι παραπλήσιο με την κρίση του Δικαστηρίου όσον αφορά τη θεμελίωση της ευθύνης της Κοινότητας λόγω παρανόμων κανονιστικών πράξεων, στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΟΚ.

78 Σε μια έννομη τάξη που είναι ενιαία καίτοι έχει συσταθεί με τρεις διαφορετικές συνθήκες, είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο η ενότητα κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στο θέμα της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας λόγω παρανόμων κανονιστικών πράξεων καθώς και η συνοχή του συστήματος δικαστικής προστασίας που έχουν θεσπίσει οι διάφορες συνθήκες (βλ. τελευταία την απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 1990, C-221/88, Busseni κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-519, σκέψεις 13 έως 16), οπότε, όταν ανακύπτει ζήτημα παράνομης κανονιστικής πράξεως, σκόπιμο είναι να ερμηνεύεται ο όρος « πταίσμα ικανό να θεμελιώσει την ευθύνη της Κοινότητας », κατά την έννοια του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, με γνώμονα τα κριτήρια που έχει διαμορφώσει το Δικαστήριο με τη νομολογία του για το άρθρο 215, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΟΚ.

Ως προς τις συνέπειες της ελλείψεως νομιμότητας που διαπίστωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988 στην υπόθεση 103/85, Peine-Salzgitter

79 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985, με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να προσαρμόσει, βάσει του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84, τις ποσοστώσεις της ενάγουσας για τα προϊόντα της κατηγορίας III και για το πρώτο τρίμηνο του 1985, την οποία το Δικαστήριο ακύρωσε με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988 στην υπόθεση 103/85, Peine-Salzgitter, όπ.π., ως στηριχθείσα σε εσφαλμένη ερμηνεία του εν λόγω άρθρου 14, βαρύνεται με πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας. Η ενάγουσα φρονεί συγκεκριμένα ότι η εσφαλμένη ερμηνεία που έδωσε η Επιτροπή στις « εξαιρετικές δυσκολίες » και « ενισχύσεις που προορίζονται να καλύψουν ζημίες εκμεταλλεύσεως », κατά το άρθρο 14 της γενικής αποφάσεως 234/84, συνιστά πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας.

80 Εξάλλου, η ενάγουσα φρονεί ότι οι αποφάσεις με τις οποίες η Επιτροπή αρνήθηκε να προσαρμόσει τις ποσοστώσεις της ενάγουσας για το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 1985, οι οποίες δεν προσβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, βαρύνονται και

αυτές με πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας, καθόσον εμφανίζουν την ίδια έλλειψη νομιμότητας με την απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985.

81 Η ενάγουσα υποστηρίζει, αφενός, ότι έπρεπε να είναι προφανές για την εναγομένη ότι δεν μπορούσε να λάβει υπόψη, προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη εξαιρετικών δυσκολιών κατά την έννοια του άρθρου 14, ούτε την κατάσταση άλλων κατηγοριών προϊόντων ούτε το γεγονός ότι η επιχείρηση είχε γενικώς κέρδη, δεδομένου ότι το Δικαστήριο με την απόφαση της 22ας Ιουνίου 1983, 317/82, Usine Gustave Boël και Fabrique de fer de Maubeuge κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 2041), είχε ήδη κρίνει ότι η Επιτροπή μπορεί να προσαρμόσει τις ποσοστώσεις σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οσάκις η προσαρμογή είναι αναγκαία για τις κατηγορίες για τις οποίες ισχύει υψηλό ποσοστό μειώσεως.

82 Η ενάγουσα αναφέρει επίσης το στοιχείο ότι, σε πολλές άλλες περιπτώσεις, η Επιτροπή είχε ερμηνεύσει ορθά τους επίδικους όρους και χορήγησε πρόσθετες ποσοστώσεις σε επιχειρήσεις που είχαν κέρδη, στοιχείο το οποίο δείχνει ότι η Επιτροπή είχε εν προκειμένω επίγνωση του σφάλματός της.

83 Η ενάγουσα φρονεί, αφετέρου, ότι έπρεπε να ήταν φανερό για την Επιτροπή ότι οι ενισχύσεις που της χορηγήθηκαν βάσει της οδηγίας του Γερμανού Ομοσπονδιακού Υπουργού Οικονομίας της 28ης Δεκεμβρίου 1983 σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεων για τη διαρθρωτική βελτίωση των επιχειρήσεων σιδήρου και χάλυβα, που ήταν πράγματι ικανές να προωθήσουν την αναδιάρθρωση και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως ενισχύσεις προοριζόμενες να καλύψουν ζημίες εκμεταλλεύσεως κατά την έννοια του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84, διότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1985, 250/83, Finsider κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 131), οι ενισχύσεις αυτές δεν καθυστερούν την επιθυμητή αναδιάρθρωση. Χαρακτηρίζοντας τις ενισχύσεις αυτές ως προοριζόμενες να καλύψουν ζημίες εκμεταλλεύσεως, η Επιτροπή ερμήνευσε κατά τρόπο προδήλως και αναμφιβόλως εσφαλμένο τον όρο « ενισχύσεις που προορίζονται να καλύψουν ζημίες εκμεταλλεύσεως » κατά την έννοια του άρθρου 14.

84 Η εναγομένη εξάλλου υποστηρίζει ότι δεν υπέπεσε σε προφανή πλάνη περί την ερμηνεία του κριτηρίου των εξαιρετικών δυσκολιών. Παρατηρεί δε ότι, με την απόφαση

της 22ας Ιουνίου 1983, 317/82, Usine Gustave Boël, όπ.π., το Δικαστήριο περιορίστηκε στο να κρίνει απλώς ότι κατά την εφαρμογή του άρθρου 14 μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνο οι δυσκολίες που αποτελούν άμεση συνέπεια της θεσπίσεως και της εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων και ότι, κατά συνέπεια, η προσαρμογή καθίσταται ενδεχομένως αναγκαία σε εξαιρετικές περιπτώσεις μόνο για τις κατηγορίες για τις οποίες ισχύει υψηλό ποσοστό μειώσεως· δεν διευκρίνισε δηλαδή τους νέους όρους « άμεση συνέπεια » και « εξαιρετικές περιστάσεις ». Η εναγομένη παρατηρεί ότι σοβαρές ενδείξεις την οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι οι δυσκολίες της ενάγουσας δεν οφείλονταν στο σύστημα ποσοστώσεων αλλά σε διαρθρωτική ανεπάρκεια της επιχειρήσεως και κυρίως στην εξαιρετικά υψηλή ικανότητα παραγωγής της συστοιχίας σιδηροδοκών, κατασκευής της δεκαετίας του 1970.

85 Η εναγομένη υποστηρίζει κυρίως ότι δεν ήταν καθόλου βέβαιο ότι οι ενισχύσεις για διαρθρωτική βελτίωση που πρόβλεπε η προαναφερθείσα οδηγία του Γερμανού Ομοσπονδιακού Υπουργού Οικονομίας δεν έπρεπε να θεωρηθούν ως ενισχύσεις για την κάλυψη ζημιών εκμεταλλεύσεως. Η εναγομένη δέχεται μεν ότι, με την απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1985, 250/83, Finsider, όπ.π., το Δικαστήριο έθεσε την αρχή ότι δεν εμποδίζουν την προσαρμογή των ποσοστώσεων όλα τα είδη ενισχύσεων που είναι πράγματι ικανές να προωθήσουν την αναδιάρθρωση, πλην όμως υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο δεν απάντησε σαφώς στο ερώτημα αν οι επίδικες ενισχύσεις για διαρθρωτική βελτίωση εξυπηρετούσαν πράγματι αυτό τον σκοπό. Η εναγομένη ιστορεί ότι η επέκταση των ενισχύσεων αυτών σε εγκαταστάσεις που δεν λειτουργούσαν κατά πλήρη ικανότητα παραγωγής ευλόγως ώθησε την Επιτροπή να τις θεωρήσει ως συγκεκαλυμμένες ενισχύσεις προοριζόμενες να καλύψουν ζημιές εκμεταλλεύσεως, με την αιτιολογία ότι, κατά τη γενική απόφαση 2320/81/ΕΚΑΧ, της 7ης Αυγούστου 1981, για τη θέσπιση κοινοτικών κανόνων σχετικά με τις ενισχύσεις στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 228, σ. 14, γνωστή ως κώδικας ενισχύσεων ΕΚΑΧ), μόνο το οριστικό κλείσιμο μπορεί να θεωρηθεί ως πραγματικό μέτρο αναδιάρθρωσης.

86 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η ατομική απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985 με την οποία η εναγομένη αρνήθηκε να προσαρμόσει, βάσει του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84, τις ποσοστώσεις της ενάγουσας για το πρώτο τρίμηνο του 1985 ακυρώθηκε από το Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 33 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, λόγω της παραβιάσεως κανόνα δικαίου που αφορά την εφαρμογή της Συνθήκης και ότι, βάσει του άρθρου 34, δεν θεμελιώνεται ευθύνη της Κοινότητας λόγω ατομικής αποφάσεως

που ακυρώθηκε από το Δικαστήριο παρά μόνο αν διαπιστώνεται επιπλέον ότι η απόφαση βαρύνεται με πταίσμα ικανό να θεμελιώσει ευθύνη της Κοινότητας.

87 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι με την εν λόγω ατομική απόφαση για το πρώτο τρίμηνο του 1985 εξομοιώνονται και οι ατομικές αποφάσεις για τα τρία τελευταία τρίμηνα του 1985, καθόσον η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να τις αντιμετωπίσει κατά τον ίδιο τρόπο με την ακυρωθείσα απόφαση.

88 Παρατηρεί συναφώς ότι δεν θεμελιώνεται ευθύνη της Κοινότητας για τις εν λόγω ατομικές αποφάσεις με τις οποίες απορρίφθηκε το αίτημα της προσαρμογής των ποσοστώσεων για τα τέσσερα τρίμηνα του 1985 παρά μόνο αν η εναγομένη διέπραξε πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση των ορίων των εξουσιών της.

89 Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί πρώτον ότι, βάσει της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1983, 317/82, Usine Gustave Boël, όπ.π., η εναγομένη δεν μπορούσε να αγνοεί, εκδίδοντας τις αποφάσεις με τις οποίες αρνήθηκε να προσαρμόσει τις ποσοστώσεις, ότι δεν μπορούσε να λάβει υπόψη, προκειμένου να κρίνει αν υπάρχουν εξαιρετικές δυσκολίες, την κατάσταση που επικρατούσε σε άλλες κατηγορίες προϊόντων και, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε νομίμως να στηρίξει την απορριπτική απόφασή της στο ότι η επιχείρηση ως σύνολο είχε κέρδη.

90 Επομένως, η ερμηνεία που ακολούθησε η εναγομένη είναι προφανώς πεπλανημένη, εξεταζομένη υπό το πρίσμα του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84 όπως ερμηνεύθηκε από το Δικαστήριο.

91 Εξάλλου δύο άλλα στοιχεία επιτείνουν τη βαρύτητα της πλάνης στην οποία υπέπεσε η εναγομένη και συγκεκριμένα, αφενός μεν, ότι, αφού ερμήνευσε την εν λόγω διάταξη το 1984 χωρίς να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η ενάγουσα στο σύνολο είχε κέρδη, χωρίς προφανή αιτιολογία, άλλαξε στάση μετά το 1985, αφετέρου δε, όπως διαπί-

προφανή αιτιολογία, άλλαξε στάση μετά το 1985, αφετέρου δε, όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, 103/85, Peine-Salzgitter, όπ.π., από τη δικογραφία προκύπτει ότι σε πολλές περιπτώσεις η εναγομένη χορήγησε πρόσθετες ποσοστώσεις βάσει του άρθρου 14 σε επιχειρήσεις που είχαν κέρδη.

92 Το συμπέρασμα είναι ότι η εναγομένη παραβίασε κατάφωρα την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των επιχειρηματιών.

93 Σημειωτέον, δεύτερον, ότι η απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 1985, 250/83, Finsider, όπ.π., διατύπωσε σαφώς την αρχή ότι μόνο οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση ικανή να επιβραδύνει την αναδιάρθρωση μπορούν ενδεχομένως να εξαιρεθούν από τη χορήγηση συμπληρωματικών ποσοστώσεων, η οποία μπορεί επίσης να εξασθενήσει το κίνητρο για αναδιάρθρωση.

94 Κατά συνέπεια, η εναγομένη δεν ήταν δυνατό να αγνοεί, εκδίδοντας τις αποφάσεις με τις οποίες αρνήθηκε να χορηγήσει ποσοστώσεις για τα τέσσερα τρίμηνα του 1985, ότι η επίπτωση που μπορεί να έχει μια ενίσχυση στον απολογισμό ζημιών και κερδών μιας επιχειρήσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έγκυρο κριτήριο για την ανίχνευση ενισχύσεων που προορίζονται να καλύψουν ζημίες εκμεταλλεύσεως κατά την έννοια του άρθρου 14, δεδομένου ότι κάθε ενίσχυση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ολική ή μερική αντιστάθμιση ενδεχομένων ζημιών εκμεταλλεύσεως.

95 Επομένως, η πλάνη της εναγομένης περί την ερμηνεία του όρου « ζημίες εκμεταλλεύσεως » πρέπει να χαρακτηριστεί ασυγχώρητη.

96 Από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι η εναγομένη, αρνούμενη να εφαρμόσει στην προσφεύγουσα και για τα τέσσερα τρίμηνα του έτους 1985 τις ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84, διέπραξε πρόδηλη και βαρεία

υπέρβαση των ορίων της διακριτικής εξουσίας που έχει στο πλαίσιο της εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων παραγωγής βάσει του άρθρου 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ και κατά συνέπεια διέπραξε πταίσμα ικανό να θεμελιώσει την ευθύνη της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

Ως προς την έλλειψη νομιμότητας που διαπίστωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter και λοιποί, και με την απόφαση της 14ης Ιουνίου 1989 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 218/87 και 223/87 και 72/88 και 92/88, Hoogovens και λοιποί

97 Η ενάγουσα φρονεί ότι η γενική απόφαση 3485/85 καθώς και οι ατομικές αποφάσεις που στηρίζονται σ' αυτή βαρύνονται με πταίσμα ικανό να θεμελιώσει την ευθύνη της Κοινότητας, διότι το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter και λοιποί, όπ.π., ότι η καθής επιδίωξε σκοπό διαφορετικό από εκείνο που της επέβαλε το άρθρο 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, παραλείποντας να τροποποιήσει τη σχέση I:P, πράγμα που είχε κρίνει αναγκαίο προκειμένου να καθορίσει τις ποσοστώσεις επί ευλόγου βάσεως, κατ' αυτό δε τον τρόπο, ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας έναντι της προσφεύγουσας. Βάσει αυτής της διαπιστώσεως το Δικαστήριο ακύρωσε το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 καθώς και τις ατομικές αποφάσεις που εκδόθηκαν βάσει αυτής και καθόρισαν τις ποσοστώσεις παραδόσεως των προσφευγουσών για τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1986.

98 Επ' αυτού η ενάγουσα υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν τροποποίησε με δική της πρωτοβουλία τη σχέση I:P της ενάγουσας συνιστά ιδιαιτέρως βαρεία παράβαση του άρθρου 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ εφόσον, αφενός, ενήργησε κατά τρόπο αντίθετο προς την από 25 Σεπτεμβρίου 1985 ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο, με την οποία έκρινε απαραίτητη την προσαρμογή των παραγωγών αναφοράς που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των ποσοστώσεων παραδόσεως και, αφετέρου, ζητώντας τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου, δεν έλαβε υπόψη τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Μαΐου 1983, 244/81, Klöckner-Werke AG κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 1451), και της 21ης Φεβρουαρίου 1984, 140/82, 146/82, 221/82 και 226/82, Walzstahl-Vereinigung και Thyssen AG κατά Επιτροπής (Συλλογή 1984, σ. 951).

99 Η ενάγουσα αμφισβητεί επίσης την άποψη περί νομικής πλάνης στην οποία υπέπεσε η εναγομένη και υποστηρίζει ότι, υπό το φως της νομολογίας του Δικαστηρίου και ιδίως της αποφάσεως της 11ης Μαΐου 1983, 244/81, Klöckner-Werke, όπ.π., η κατάσταση ήταν απόλυτα σαφής από πλευράς δικαίου. Παρατηρεί εξάλλου ότι η Επιτροπή εξέδωσε τη γενική απόφαση 1433/87/ΕΚΑΧ, της 20ής Μαΐου 1987, για τη μετατροπή μέρους των ποσοστώσεων παραγωγής σε ποσοστώσεις παραδόσεως εντός της κοινής αγοράς (ΕΕ L 136, σ. 37), χωρίς να ζητήσει τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου.

100 Η ενάγουσα, επικαλούμενη τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 1979, 238/78, Ireks-Arkady, όπ.π.), φρονεί ότι η Επιτροπή διέπραξε πρόδηλη και βαρεία παράβαση των ορίων που διέπουν την άσκηση των εξουσιών της εφόσον οι ενέργειές της δεν δικαιολογούνται επαρκώς.

101 Η ενάγουσα υποστηρίζει επίσης ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε βαρεία υπέρβαση των ορίων που διέπουν την άσκηση των εξουσιών της παρά μόνο καθόσον αναγνωριστεί ότι οι ενέργειές της αγγίζουν τα όρια της αυθαιρεσίας, εν προκειμένω αποδεικνύεται ότι η εναγομένη την έβλαψε εσκεμμένα λόγω πολιτικής σκοπιμότητας, θυσιάζοντας, υπό την πολιτική πίεση, τα δικαιώματα της ενάγουσας τα οποία είχε αναγνωρίσει.

102 Τέλος, η ενάγουσα παρατηρεί ότι εν πάση περιπτώσει ο μετριασμός της ευθύνης που μπορεί να επικαλεστεί ενδεχομένως η εναγομένη όσον αφορά τις αποφάσεις που συνεπάγονται επιλογές οικονομικής πολιτικής, οι οποίες γίνονται στο πλαίσιο της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που της παρέχει η Συνθήκη ΕΚΑΧ, δεν μπορεί να προβληθεί όταν πρόκειται για αποφάσεις που οφείλονται σε εσφαλμένη νομική εκτίμηση, διότι η νομική εκτίμηση δεν εμπίπτει στον τομέα των επιλογών οικονομικής πολιτικής.

103 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο εκπρόσωπος της ενάγουσας υποστήριξε εξάλλου ότι ο μετριασμός αυτός της ευθύνης της Κοινότητας δεν μπορεί να προβληθεί παρά μόνο όταν πρόκειται για κανονιστικές πράξεις που ενέχουν άσκηση διακριτικής εξουσίας εκτιμήσεως. Επικαλούμενη όμως το ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση της

14ης Ιουλίου 1988, 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter, όπ.π., χαρακτήρισε την προσαρμογή των ποσοστώσεων ως λεπτομέρεια του συστήματος, η ενάγουσα δεν θεωρεί το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 ως κανονιστική πράξη ενέχουσα άσκηση διακριτικής εξουσίας εκτιμήσεως.

104 Η εναγομένη αντικρούει τις αιτιάσεις αυτές και υποστηρίζει ότι οι ενέργειές της οφείλονται σε νομική πλάνη. Δεδομένου ότι το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση της 11ης Μαΐου 1983, 244/81, Klöckner-Werke, όπ.π., ότι η Επιτροπή διαθέτει ιδία εξουσία όσον αφορά τον καθορισμό των επιμέρους ζητημάτων του συστήματος των ποσοστώσεων, χωρίς όμως να χαράξει σαφώς τα όρια των εξουσιών της Επιτροπής, η εναγομένη φρονεί ότι εγκύρως θεώρησε την προσαρμογή της σχέσεως I:P όχι ως λεπτομέρεια αλλά αντιθέτως ως ουσιώδη ενέργεια που απαιτεί τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου.

105 Η εναγομένη προσθέτει συναφώς ότι μόνο αργότερα, με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter, όπ.π., το Δικαστήριο χαρακτήρισε την προσαρμογή της σχέσεως I:P ως λεπτομέρεια του συστήματος των ποσοστώσεων παραγωγής που έχει καταρτιστεί βάσει του άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

106 Η εναγομένη υποστηρίζει περαιτέρω ότι δεν υπάρχει βαρεία υπέρβαση, εκ μέρους οργάνου, των ορίων που διέπουν την άσκηση των εξουσιών του παρά μόνον αν πρόκειται για ενέργεια που αγγίζει τα όρια της αυθαιρεσίας. Εν πάση περιπτώσει η Επιτροπή δεν μπορεί να κατηγορηθεί εν προκειμένω για αυθαίρετη συμπεριφορά με πρόθεση ζημιώσεως της ενάγουσας, εφόσον, ζητώντας τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου για την τροποποίηση της σχέσεως I:P, επιδίωξε ακριβώς να λάβει υπόψη τα προβλήματα της ενάγουσας.

107 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι, κατά το άρθρο 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η ευθύνη των Κοινοτήτων λόγω αποφάσεως που ακυρώθηκε από το Δικαστήριο θεμελιώνεται μόνο στην περίπτωση που το Δικαστήριο έχει κρίνει επιπλέον ότι η πράξη

βαρύνεται με πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας, ενώ η απλή ακύρωση δεν αρκεί για να θεμελιώσει ευθύνη της Κοινότητας.

108 Πρέπει επομένως να εξεταστεί αν η ακυρωθείσα απόφαση της Επιτροπής προήλθε από εσφαλμένη αλλά συγγνωστή αντιμετώπιση ενός εκκρεμούς νομικού προβλήματος ή αν, αντιθέτως, προήλθε από πρόδηλη και βαρεία, επομένως δε ασύγγνωστη, υπέρβαση, από την Επιτροπή, των ορίων που διέπουν την άσκηση των εξουσιών της.

109 Επ' αυτού το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter, όπ.π., ότι, μη προβαίνοντας στη μεταβολή της σχέσεως I:P την οποία έκρινε αναγκαία για να καθορίσει ποσοστώσεις επί ευλόγου βάσεως, η εναγομένη ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας. Κρίνοντας ότι το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 είναι παράνομο λόγω καταχρήσεως εξουσίας, το Δικαστήριο επέκρινε, σύμφωνα με το άρθρο 33, εδάφιο 1, δεύτερη φράση, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, μια κανονιστική πράξη ενέχουσα άσκηση διακριτικής εξουσίας εκτιμήσεως. Αυτό ισχύει και για το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 194/88 που ακυρώθηκε για τους ίδιους λόγους με την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 1989, 218/87 και 223/87 και 72/88 και 92/88, Hoogovens, όπ.π., δεδομένου ότι αποτελεί επανάληψη του άρθρου 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85.

110 Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι ατομικές αποφάσεις που ελαμβάνοντο κάθε τρίμηνο για τον καθορισμό των ποσοστώσεων παραγωγής και παραδόσεως της προσφεύγουσας, είτε βάσει του άρθρου 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 είτε βάσει του άρθρου 5 της γενικής αποφάσεως 194/88, ήταν ακυρωτέες ως εκτελεστικές αποφάσεις των εν λόγω γενικών αποφάσεων. Αυτό σημαίνει επομένως ότι εκδόθηκαν κατά κατάχρηση εξουσίας όπως και οι γενικές αποφάσεις που αποτελούσαν τη νομική βάση τους.

111 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, η κατάχρηση εξουσίας που διαπίστωσε το Δικαστήριο καθώς και η κατάφωρη παράβαση

τόσο του άρθρου 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσο και της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως συνιστούν πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

112 Συγκεκριμένα, πρέπει να σημειωθεί, πρώτον, ότι με την απόφαση της 11ης Μαΐου 1983, 244/81, Klöckner, όπ.π., το Δικαστήριο έκρινε σαφώς ότι η έγκριση του Συμβουλίου απαιτείται μόνο για τη θέσπιση του συστήματος των ποσοστώσεων παραγωγής που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η δε Επιτροπή δεν υπερβαίνει τις αρμοδιότητες που έχει βάσει του άρθρου 58 οσάκις καθορίζει ξεχωριστές παραγωγές και ποσότητες αναφοράς για την εφαρμογή των ποσοστών μειώσεως βάσει των οποίων καθορίζονται αντιστοίχως οι ποσοστώσεις παραγωγής και το μέρος της παραγωγής που μπορεί να διατεθεί στην κοινή αγορά.

113 Σημειωτέον, δεύτερον, ότι η ίδια η Επιτροπή είχε υποστηρίξει στην υπόθεση 119/81 (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιουλίου 1982, 119/81, Klöckner κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 2627) « ότι, από τη στιγμή που το Συμβούλιο παρέχει καταρχήν τη συναίνεσή του για τον καθορισμό συστήματος ποσοστώσεων, ικανοποιείται η απαίτηση της συμφώνου γνώμης που προβλέπει το άρθρο 58 » και ότι « δεν απαιτείται γνώμη του Συμβουλίου επί των λεπτομερειών του εν λόγω συστήματος ».

114 Τέλος, πρέπει να σημειωθεί, τρίτον, ότι με την απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1984, 140/82, 146/82, 221/82 και 226/82, Walzstahl και λοιποί κατά Επιτροπής (Συλλογή 1984, σ. 951), το Δικαστήριο έκρινε σαφώς ότι οι εξουσίες που αναγνωρίζει στην Επιτροπή η Συνθήκη ΕΚΑΧ εκτρέπονται από τον νόμιμο σκοπό τους οσάκις αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή τις χρησιμοποίησε αποκλειστικά ή, τουλάχιστον προεχόντως, για να παρακάμψει μια ειδική διαδικασία που προβλέπει η Συνθήκη για την αντιμετώπιση ορισμένων περιστάσεων.

115 Εν προκειμένω το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η εναγομένη, αφού πρώτα εξέτασε την κατάσταση των επιχειρήσεων Peine-Salzgitter και Hoogovens και αφού κατέληξε στο συμπέρασμα, κατά τις συνομιλίες με τις εν λόγω επιχειρήσεις στο πλαίσιο της συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως στην από 25 Σεπτεμβρίου 1985 ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο, ότι οι σχέσεις I:P των επιχειρήσεων αυτών έπρεπε να προσαρμοστούν προκειμένου να καθοριστούν οι ποσοστώσεις επί ευλόγου βάσεως, στη συνέχεια δεν θέσπισε, βάσει του άρθρου 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τις διατάξεις που απαιτούσε η εφαρμογή του συμπεράσματος αυτού. Συγκεκριμένα, παρά το ότι

το Συμβούλιο είχε ήδη δώσει τη συναίνεσή του για την καταρχήν θέσπιση του συστήματος ποσοστώσεων, η εναγομένη περιορίστηκε στο να υποβάλει στο Συμβούλιο σχέδιο βάσει του άρθρου 58, παράγραφος 1, ενώ δεν μπορούσε να αγνοεί ότι δεν απαιτείτο να αποφανθεί το Συμβούλιο επί του καθορισμού παραγωγών και ποσοτήτων αναφοράς ενόψει της εφαρμογής των ποσοστών μειώσεως για τον καθορισμό, κατά επιχείρηση, των ποσοστώσεων παραγωγής και παραδόσεως.

116 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει περαιτέρω ότι, αφού δεν έλαβε τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου, η εναγομένη εξέδωσε τις γενικές αποφάσεις 3485/85 και 194/88 χωρίς να επιφέρει τροποποιήσεις στο σύστημα των ποσοστώσεων παραδόσεως.

117 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, το Πρωτοδικείο κρίνει, αφενός, ότι η εναγομένη δεν μπορούσε να αγνοεί ότι είχε την υποχρέωση να καθορίσει με δική της ευθύνη τις ποσοστώσεις παραδόσεως επί ευλόγου βάσεως, φροντίζοντας ώστε να τηρείται ανά πάσα στιγμή και σχολαστικά η αρχή της ισότητας όσον αφορά τα δημόσια βάρη (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 1961, 14/60, 16/60, 17/60, 20/60, 24/60, 26/60, 27/60, και 1/61, Meroni και λοιποί κατά Ανωτάτης Αρχής ΕΚΑΧ, Rec. 1961, σ. 319), και, αφετέρου, ότι δεν μπορούσε να αγνοεί ότι, με την παράβαση αυτής της υποχρεώσεώς της, παραβιάστηκε η αρχή της δίκαιης κατανομής των ποσοστώσεων παραδόσεως έναντι μικρού αριθμού επιχειρήσεων για τις οποίες η σχέση Ι:Ρ είχε καταστεί εξαιρετικά δυσμενής.

118 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, θεσπίζοντας το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85 και, κατ' εφαρμογή αυτού, τις σχετικές ατομικές αποφάσεις καθώς και το άρθρο 5 της γενικής αποφάσεως 194/88 και, κατ' εφαρμογή αυτού, τις σχετικές ατομικές αποφάσεις, υπέπεσε σε πρόδηλη και βαρεία παράβαση των ορίων εντός των οποίων οφείλει να κινείται κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας που διαθέτει στο θέμα της εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων παραγωγής του άρθρου 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, πράγμα που συνιστά πταίσμα ικανό να θεμελιώσει ευθύνη της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

Ως προς τη ζημία

119 Πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω αν η ενάγουσα υπέστη άμεση και ειδική ζημία λόγω των αποφάσεων ως προς τις οποίες κρίθηκε παραπάνω ότι βαρύνονται με πταίσμα ικανό να θεμελιώσει ευθύνη της Κοινότητας, ζημία συνισταμένη στη διαφορά μεταξύ των εσόδων που θα είχε πραγματοποιήσει αν η Επιτροπή της είχε χορηγήσει, όπως όφειλε, μεγαλύτερη ποσόστωση παραδόσεως για την αγορά της Κοινότητας, στην οποία οι τιμές ήταν υψηλότερες, και των εσόδων που πραγματοποίησε, υποχρεωθείσα να πωλήσει σε χαμηλές τιμές εντός τρίτων χωρών.

Ως προς την αμεσότητα της ζημίας

120 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι πρέπει να εξεταστεί αν θα επερχόταν η ίδια ζημία εάν δεν είχε μεσολαβήσει η υπαίτια πράξη. Εν προκειμένω η ζημία προκλήθηκε άμεσα από τις παράνομες αποφάσεις της Επιτροπής, καθόσον αυτές δεν της επέτρεψαν να πωλήσει σε τιμές υψηλότερες τις πρόσθετες ποσότητες που θα μπορούσε να διαθέσει εντός της Κοινότητας αν δεν είχαν εκδοθεί οι παράνομες αποφάσεις.

121 Η εναγομένη υποστηρίζει ότι η προβαλλόμενη ζημία προκλήθηκε από άλλους λόγους και όχι από τις παράνομες αποφάσεις της Επιτροπής, συγκεκριμένα δε από το επίπεδο τιμών που εφαρμόζονται στην παγκόσμια αγορά, το οποίο η εναγομένη δεν είχε τη δυνατότητα να ελέγξει. Ο αιτιώδης σύνδεσμος πρέπει να αναζητηθεί στις ατομικές αποφάσεις που δεν προσβλήθηκαν και όχι στις ακυρωθείσες γενικές αποφάσεις. Τέλος, η ενάγουσα, που εξήλθε χωρίς ζημίες από την κρίση χάρη στο σύστημα των ποσοστώσεων, δεν δικαιολογείται, μετά την παύση της εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων, να προβάλει ζημία σε χρόνο κατά τον οποίο πραγματοποιεί και πάλι σημαντικά κέρδη.

122 Το Πρωτοδικείο κρίνει, αφενός, ότι οι επιχειρήσεις δεν μπορούν μεν να αντλήσουν επιχείρημα, για να θεμελιώσουν το δικαίωμά τους προς αποζημίωση, από τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλονται στο πλαίσιο του συστήματος των ποσοστώσεων προκειμένου να εξυγιανθεί η αγορά και να καταστούν οι ίδιες αποδοτικές στο μέλλον, πλην όμως δεν μπορεί να γίνει δεκτό, αφετέρου, ότι η Επιτροπή μπορεί να απαλλαγεί από τις ευθύνες με μόνη την αιτιολογία ότι, μετά την παύση της εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων, κάποια ευνοϊκή συγκυρία στον τομέα του χάλυβα έδωσε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις που εξήλθαν χωρίς ζημίες από την κρίση να ξαναγίνουν κερδοφόρες.

123 Εξάλλου, η αρχική ζημία προκλήθηκε μεν, μεταξύ άλλων, από τις γενικές αποφάσεις 3485/85 και 194/88 που κρίθηκαν παράνομες, πλην όμως ορισμένες αποφάσεις ακυρώθηκαν και αυτές από το Δικαστήριο ως παράνομες όπως ακριβώς κρίθηκε παράνομη και η γενική απόφαση 3485/85, ενώ οι υπόλοιπες ατομικές αποφάσεις — καίτοι δεν ακυρώθηκαν — κρίθηκε ότι εμφανίζουν την ίδια έλλειψη νομιμότητας και θα είχαν την ίδια τύχη αν είχαν προσβληθεί ενώπιον του Δικαστηρίου με αίτημα να ακυρωθούν. Επιπλέον, όσον αφορά το έτος 1985, η ζημία προκλήθηκε από ατομική απόφαση την οποία ακύρωσε το Δικαστήριο καθώς και από τρεις άλλες ατομικές αποφάσεις οι οποίες — καίτοι δεν ακυρώθηκαν — εμφανίζουν την ίδια έλλειψη νομιμότητας.

124 Εξάλλου, η ζημία που υπέστη η εταιρία Peine-Salzgitter δεν προκλήθηκε από τη μείωση των τιμών του χάλυβα σε ορισμένες αγορές τρίτων χωρών αλλά αντιθέτως από το ότι η επιχείρηση υποχρεώθηκε, λόγω σειράς παρανόμων αποφάσεων της Επιτροπής, να διαθέσει την παραγωγή της σε αγορές όπου οι όροι δεν ήταν ευνοϊκοί.

125 Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η ενάγουσα δεν ζητεί την ανάκτηση των μεριδίων της αγοράς που ισχυρίζεται ότι έχασε προς όφελος των ανταγωνιστών της οι οποίοι επωφελήθηκαν αδικαιολόγητα από τις ποσοστώσεις παραδόσεως που δεν χορηγήθηκαν στην ίδια παρανόμως, αλλά χρηματική αντιστάθμιση για την άμεση ζημία που υπέστη λόγω των παρανόμων αποφάσεων που βαρύνονται με πταίσμα ικανό να θεμελιώσει ευθύνη της Κοινότητας.

126 Συνεπώς, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι ο γενεσιουργός λόγος της ζημίας που προβάλλει η ενάγουσα ήταν η υπαίτια συμπεριφορά της Επιτροπής.

Επί της ειδικότητας της ζημίας

127 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η ζημία που υπέστη υπερβαίνει « την κοινή ενόχληση » που οφείλουν να επωμισθούν ομοιόμορφα όλοι οι επιχειρηματίες. Συγκεκριμένα, μόνο η ενάγουσα και η εταιρία Hoogovens υπέστησαν απώλειες εισοδημάτων λόγω του ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να προσαρμόσει τις αντίστοιχες σχέσεις Ι:Ρ.

128 Η ενάγουσα υποστηρίζει εξάλλου ότι το Δικαστήριο έκρινε ρητά με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter και λοιποί, όπ.π., ότι η ενάγουσα αντιμετώπιζε « εξαιρετικές δυσκολίες ».

129 Η ενάγουσα υποστηρίζει τέλος ότι το ζήτημα δεν είναι αν πραγματοποιεί κέρδη μετά την παύση της εφαρμογής του συστήματος ποσοστώσεων, αλλ' αν έγινε δυσμενής διάκριση εις βάρος της κατά την εφαρμογή του συστήματος αυτού. Κατά την άποψή της οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις πραγματοποίησαν, στην κοινοτική αγορά και λόγω της στάσεως της Επιτροπής, πρόσθετα κέρδη που διαφορετικά θα είχαν περιέλθει στην ενάγουσα. Τα διαφυγόντα κέρδη της ενάγουσας κατά την περίοδο από το πρώτο τρίμηνο του 1985 μέχρι το δεύτερο τρίμηνο του 1988 λόγω των παρανόμων και υπαιτίων αποφάσεων της Επιτροπής έβλαψαν οριστικά τις επενδύσεις και την απόσβεση των χρεών της ενάγουσας. Βρέθηκε δε σε μειονεκτική θέση δεδομένου ότι, μετά την παύση της εφαρμογής του συστήματος ποσοστώσεων, χρειάστηκε να αντιμετωπίσει νέα κατάσταση ανταγωνισμού συγχρόνως δε να επωμιστεί τις ζημίες που υπέστη στο παρελθόν.

130 Η εναγομένη υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει εν προκειμένω ζημία που πρέπει να αποκατασταθεί βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, το οποίο, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. Διάταξη της 2ας Μαΐου 1988, 92/88 R, Assider κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 2425), απαιτεί μακροχρόνιες « απώλειες σχετικότητας ». Μετά την κατάργηση του συστήματος ποσοστώσεων δεν υπάρχει τέτοια μακροχρόνια ζημία, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που λειτουργούν και πάλι υπό καθεστώς ανταγωνισμού έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν τα αντίστοιχα μερίδια της αγοράς και κατ' αυτό τον τρόπο μπορούν να αντισταθμίσουν τις ζημίες που υπέστησαν υπό το κράτος του συστήματος ποσοστώσεων. Η εναγομένη προσθέτει ότι, χάρη ακριβώς στο σύστημα ποσοστώσεων και στο θετικό οικονομικό κλίμα που δημιούργησε η Κοινότητα, η ενάγουσα είχε τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει και πάλι σημαντικά κέρδη σε μια αγορά που είχε πλέον εξυγιανθεί.

131 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι η έννοια της ειδικής ζημίας σημαίνει, αφενός, ότι η ζημία είναι ιδιαίτερα βαριά και, αφετέρου, ότι πλήττεται περιορισμένος και προσδιορίσιμος αριθμός επιχειρηματιών.

132 Όσον αφορά την ειδικότητα της ζημίας που προκλήθηκε από την εφαρμογή του άρθρου 5 της γενικής αποφάσεως 3485/85, πρέπει, αφενός, να σημειωθεί ότι η κρίση

που διατύπωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 14ης Ιουλίου 1988, 33/86, 44/86, 110/86, 226/86 και 285/86, Peine-Salzgitter και λοιποί, όπ.π., ότι δηλαδή « δεν αμφισβητείται ότι οι δυσμενείς σχέσεις Ι: Ρ προκαλούν εξαιρετικές οικονομικές δυσχέρειες στις προσφεύγουσες », οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ζημία που προκλήθηκε από την υπαίτια έλλειψη νομιμότητας των αποφάσεων της Επιτροπής υπερβαίνει κατά πολύ το μέτρο που μπορεί ευλόγως να κληθεί να επωμισθεί ο ιδιώτης, εντός λογικών ορίων, χωρίς να μπορεί να αποζημιωθεί με δημόσιους πόρους για την προσβολή των οικονομικών του συμφερόντων που οφείλεται σε παράνομη και υπαίτια κανονιστική πράξη.

133 Αφετέρου, ο όρος ότι επηρεάζεται ένας περιορισμένος και προσδιορίσιμος αριθμός επιχειρηματιών πληρούται και αυτός, δεδομένου ότι σημαντικές δυσκολίες αντιμετώπισαν εννέα συγκεκριμένες επιχειρήσεις λόγω της ιδιαίτερα δυσμενούς σχέσεως Ι:Ρ.

134 Όσον αφορά την ειδικότητα της ζημίας που προκλήθηκε από την ακυρωθείσα απόφαση της 11ης Ιουνίου 1985 και από τις αποφάσεις για τα τρία τελευταία τρίμηνα του ίδιου έτους με τις οποίες απορρίφθηκε το αίτημα της προσαρμογής των ποσοστώσεων παραδόσεως κατά το άρθρο 14 της γενικής αποφάσεως 234/84, πρέπει να σημειωθεί, αφενός, ότι με έγγραφο του Δεκεμβρίου 1988 προς την ενάγουσα η Επιτροπή υπολόγισε η ίδια την πρόσθετη ποσότητα, για την οποία κάνει λόγο το άρθρο 14, σε 7 000 τόννους ανά τρίμηνο για το 1985, ο υπολογισμός δε αυτός επιβεβαιώνεται από τον υπολογισμό των προσθέτων ποσοτήτων που προσκόμισε η ίδια η ενάγουσα. Η ζημία αυτή υπερβαίνει κατά πολύ τα όρια της ζημίας που μπορεί ευλόγως να κληθεί να επωμισθεί ο ιδιώτης.

135 Αφετέρου, ο όρος ότι επηρεάζεται περιορισμένος και προσδιορίσιμος αριθμός επιχειρηματιών που θίγονται από τις αποφάσεις οι οποίες βαρύνονται με πταίσμα πληρούται επίσης και για τον λόγο — μη αμφισβητηθέντα από την εναγομένη — ότι μόνο στην επιχείρηση Peine-Salzgitter αρνήθηκε η Επιτροπή την προσαρμογή της σχέσεως Ι:Ρ για το έτος 1985, σύμφωνα με το άρθρο 14 της γενικής αποφάσεως 234/84.

136 Κατά συνέπεια, αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή παραβίασε αδικαιολόγητα την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των επιχειρηματιών εις βάρος περιορισμένου αριθμού συγκεκριμένων επιχειρηματιών και ότι η προβαλλομένη ζημία υπερβαίνει τα όρια των οικονομικών κινδύνων που είναι συμφυείς στις δραστηριότητες του συγκεκριμένου τομέα

(βλ. αποφάσεις της 4ης Οκτωβρίου 1979, 238/78, Ireks-Arkady, όπ.π.· 241/78, 242/78, 245/78 έως 250/78, DGV, όπ.π.· 261/78 και 262/78, Interquell και Diamalt κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Rec. 1979, σ. 3045).

137 Από τις προαναφερθείσες σκέψεις προκύπτει ότι οι ατομικές αποφάσεις για τα τέσσερα τρίμηνα των ετών 1985, 1986 και 1987 και για τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1988 βαρύνονται με πταίσμα κατά την έννοια του άρθρου 34, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας και ότι η ενάγουσα υπέστη από τις αποφάσεις αυτές άμεση και ειδική ζημία.

138 Επομένως, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στην Επιτροπή, η οποία υποχρεούται να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει εύλογη αποκατάσταση της ζημίας που απορρέει ευθέως από τις προαναφερθείσες ατομικές αποφάσεις και να χορηγήσει, κατά το αναγκαίο μέτρο, δίκαιη αποζημίωση.

Επί των δικαστικών εξόδων

139 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου που εφαρμόζεται, mutatis mutandis, στη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Εν προκειμένω η εναγομένη ηττήθηκε κατά τα ουσιώδη, με εξαίρεση το αίτημα περί καταβολής ποσού 77 603 528 DM. Πρέπει επομένως να φέρει τα δικά της έξοδα και, κατά ποσοστό 90 %, τα δικαστικά έξοδα της ενάγουσας. Η τελευταία φέρει το 10 % των δικαστικών εξόδων της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Οι ακόλουθες αποφάσεις της Επιτροπής βαρύνονται με πταίσμα που θεμελιώνει την ευθύνη της Κοινότητας:

α) οι αποφάσεις της Επιτροπής, με τις οποίες αυτή αρνήθηκε να προσαρμόσει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 της γενικής αποφάσεως 234/84/ΕΚΑΧ, τις ποσοστώσεις παραδόσεως της ενάγουσας όσον αφορά τα προϊόντα της κατηγορίας ΙΙΙ για τα τέσσερα τρίμηνα του 1985·

β) οι αποφάσεις της Επιτροπής περί καθορισμού, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 της αποφάσεως 3485/85/ΕΚΑΧ και της αποφάσεως 194/88/ΕΚΑΧ, των ποσοστώσεων παραδόσεως της ενάγουσας όσον αφορά τα προϊόντα των κατηγοριών Ια, Ιβ, Ιγ και ΙΙΙ, από το πρώτο τρίμηνο του 1986 έως και το δεύτερο τρίμηνο του 1988.

2) Η ενάγουσα υπέστη άμεση και ειδική ζημία λόγω των αποφάσεων αυτών.

3) Το αίτημα περί καταβολής ποσού 77 603 528 DM, εντόκως, απορρίπτεται ως πρόωρο.

4) Η υπόθεση αναπέμπεται στην Επιτροπή, η οποία υποχρεούται να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει εύλογη αποκατάσταση της ζημίας που απορρέει ευθέως από τις προαναφερθείσες αποφάσεις και να χορηγήσει, κατά το αναγκαίο μέτρο, δίκαιη αποζημίωση.

5) Η Επιτροπή φέρει τα δικά της έξοδα και το 90 % των εξόδων της ενάγουσας. Η ενάγουσα φέρει το 10 % των δικών της εξόδων.

Cruz Vilaça Schintgen

Edward García-Valdecasas Lenaerts

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Ιουνίου 1991.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

J. L. Cruz Vilaça